

Bojan Tončić

SLUČAJ TOPČIDER

ANATOMIJA DRŽAVNOG ZLOČINA

*žene u crnom
Beograd*

2014

Bojan Tončić
Slučaj Topčider: anatomija državnog zločina

Izdavačice:

Žene u crnom, Jug Bogdanova 18, Beograd
zeneucrnombegradgmail.com, www.zeneucrnom.org

Rekonstrukcija ženski fond, Stevana Sremca 3, Beograd
officerwfund.org, www.rwfund.org

Saradnici:

Dušan Komarčević
Bojan Cvejić

Fotografije:

Medija centar Beograd
Žene u crnom
privatne arhive

Dizajn korica i prepress:

Goran Kostić

Tiraž:

1000

Štampa:

Art print, Novi Sad

Ova knjiga je realizovana zahvaljujući solidarnoj podršci:
Rekonstrukcija ženski fond

*žene u crnom
beograd*

Bojan Tončić

SLUČAJ TOPČIDER

ANATOMIJA DRŽAVNOG ZLOČINA

Begunac koji je Srbiju mnogo koštao

Skandal je činjenica da neki počinitelji žive mirno u Srbiji, jer nisu ni pod istragom. Iako su ih preživjele žrtve identifikovale. Ili da oni koji znaju gde su ukopani nestali čute i dan - danas. Posledice su mnogo dublje, jer nije osuđena politika koja je iza tih zločina i nove generacije vaspitane su u zabludi da ta politika nije bila u svojoj suštini zločinačka. Rezultat : pravednici su naterani da ostanu u senci, a počinitelji zločina nisu stigmatizirani u društvu. Zbog toga što Srbija nije raskinula sa prošlošću od nje se ne može osloboditi. I to je, po mojoj oceni, veći problem nego što svi do poslednjeg počinitelja zločina nisu izvedeni pred lice pravde.

Florans Artman

U oktobru 2004. radila sam u Tužilaštvu Haškog tribunala, tako da su moja saznanja u vezi sa zločinom u Topčideru vezana za ono što se tada ocenjivalo u tom tužilaštvu. Ono je imalo tracking team koji se bavio istragama optuženih za ratne zločine, potragama za lokacijama na kojima se oni skrivaju. Tužilaštvo je posedovalo brojne informacije ili indikacije da se Ratko Mladić krije i u vojnim objektima, među kojima je i Topčider. Podsjećam ovom prilikom da se premijer Srbije Zoran Đinđić gotovo godinu dana borio, najpre da natera predsednika SR Jugoslavije Vojislava Koštunicu da potpiše dekret za pensionisanje Mladića, što je urađeno u junu 2001, a onda da se odluka, administrativnom procedurom provede, što je trajalo do maja 2002. U to vreme, Mladić živi kod kuće i javno se pojavljuje u gradu. On lično potpisuje u junu 2002. svoje rešenje o penzionisanju, i to nakon što Đinđić zabranjuje da se finasira zaštita Mladića, pod pretnjom da Srbija neće više uplaćivati novac saveznom budzetu. Vojska, ili deo nje, ili vojne bezbednosne strukture (to nije jasno) tada počinje

da traži drugi način za finansiranje zaštite Mladića. Pritisak Zapada na Srbiju i SRJ se povećava krajem 2002, jer prisustvo Mladića u Srbiji je ne samo javna tajna, nego je i dokazano njegovim pojavljivanjem u javnosti.

Od 2003, Mladić počinje da se krije, u stanovima koji mu obezbeđenje rentira pod lažnim imenima. Često se seli iz jednog u drugi. Tada i narednih godina uglavnom je u Beogradu i posećuje Topčider. Ide takođe po Srbiji i prolazi kroz druge vojne objekte.

U tom kontekstu, Haško tužilaštvo, logično, prvo sumnja, kao i mnogi u Srbiji, da je motiv ubistva vojnika to što su žrtve videle Ratka Mladića. Ta teza je još uvek sasvim moguća. Međutim, ako je teza tačna, Dražen Milovanović i Dragan Jakovljević sigurno nisu bili jedini vojnici koji su u vojnim objektima te godine bili u prilici da vide Mladića i, eventualno, druge begunce. I nije teško bilo naterati ih da čuvaju tajnu, jer bi se izložili prevelikom riziku, ukoliko bi takvu informaciju plasirali javnosti.

U Haškom tužilaštvu smo kasnije čuli drugu tezu, koju je takođe moguća, ali za koju nama i javnosti, kao i za prvu, nisu bili dostupni dokazi. Jedan ministar Savezne vlade (koji nije bio iz Kostuničinog DSS), tvrdio nam je da je motiv to što su žrtve videle kako se vojni objekat (uz učešće bezbednosnih struktura) koristi za šverc robe, mislim da je rečeno kompjutera, sa ciljem da se obezbedi novac za finansiranje Mladićeve zaštite (zato pominjem background, da je Đinđić zabranio da se iz javnog budžeta finansira Mladićevo skrivanje u Srbiji). Bila je tada i priča koju nisam ponovo čula, da je Mladićev sin umešan u organizaciju tog šverca. Haško tužilaštvo nije, po mojim saznanjima, saznalo ništa detaljnije.

U vreme ubistva dvojice gardista, deo tadašnjeg državnog vrha bio je odlučan da se ni po koju cenu Mladić ne izručuje Haškom tribunalu. Nakon ubistva Đinđića, pritisak na Srbiju za izručenje optuženika je povećan. Tada ih je, sa srpske strane, bilo više od 15, većina u Srbiji - jer Vojsav Koštunica, VJ, i još neke strukture su jasno i javno rekli da neće saradivati sa Haagom, bez obzira na sankcije. Bilo im je zato potrebno da begunci postanu nevidljivi i sve informacije u vezi sa njihovim skrivanjem bile su tajne, kako bi mogli tvrditi da nemaju koga da hapse i da su sankcije zbog nesaradnje nepravedne. Kasnije, situacija se promenila zbog pragmatizma, jer ta "igra" je materijalno mnogo koštala Srbiju i bila je prepreka na putu prema Evropskoj uniji. Takođe i zbog toga što je Milošević umro bez presude i time bez utvrđivanja činjenica o njegovoj ulozi u zločinima u Bosni, odnosno o njegovim odnosima sa Mladićem i Karadžićem. Značajno je, takođe, i to da je Karadžić izručen pre Mladića, vojnog lica koji je uživalo podršku iz Vojske, uključujući vojne bezbednosne strukture.

Krugovi koji su imali interesa da Mladić ostane nedostupan pravdi su na kraju izgubili uticaj, kad je postalo očigledno da je to neizdrživo za Srbiju, ali, i kad je svima bilo jasno da je u Haagu zatvoreno pitanje uloge Miloševićeve Srbije u zločinima.

Za masovne zločine, potrebno je i masovno učešće. Bez obzira na obećanje da došao kraj nekažnjivosti, bilo je jasno da pravda neće stići 10 do 15 000 ucesnika u zločinima. Vidimo, međutim, da su neki počinitelji hapšeni još i dan danas, u regiji ili u inostranstvu. To ne umanjuje skandal kakav je činjenica da neki počinitelji žive mirno u Srbiji, jer nisu ni pod istragom. Iako su ih preživele žrtve identifikovale. Ili da oni koji znaju gde su ukopani nestali čute i dan - danas. Posledice su mnogo dublje, jer nije osuđena politika koja je iza tih zločina, a nove generacije su vaspitane u zabludi da ta politika nije bila u svojoj suštini zločinačka. Rezultat : pravednici su naterani da ostanu u senci, a počinitelji zločina nisu stigmatizirani u društvu. Zbog toga što Srbija nije raskinula sa proslošću od nje se ne može osloboditi. I to je, po mojoj oceni, veći problem nego što svi do poslednjeg počinitelja zločina nisu izvedeni pred lice pravde.

Autorka je nekadašnja portparolka Tužilaštva Haškog tribunala, članica je Sekretarijata Komisije za REKOM

Poslednje žrtve Srbije i Ratka Mladića ?

Svaki potez države u slučaju Topčider hladnokrvan je i surov, ukazuje na zvanični rukopis smrti, ciljeve koje niko racionalan ne bi postavio. Građani Srbije, nema sumnje, ponovo imaju posla sa monstrumima u državnom aparatu; u njemu ubice ostaju bez obzira na promenu vlasti. Ako neko ima utemeljenu pretpostavku ili dokaz da sve ovo nema nikakve veze sa Ratkom Mladićem i prikrivanjem ratnih zločina mirnodopskim, morao bi da kaže.

Država Srbija ubila je pre deset godina Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, vojnike na straži u kasarni Topčider, u neposrednoj blizini vojnog objekta “Karaš”; ubica nije pronađen, a slučaj Topčider je i punu deceniju nakon zločina, u pretkrivličnoj fazi. Da, nema svedoka ubistva, ali ima dokaza da je država angažovala sve svoje raspoložive potencijale, ne bi li prikrila identitet tajanstvenog dželata i njegovu motivaciju: realizujući svoj najvažniji državni projekat, skrivanje i zaštitu bivšeg komandanta Vojske Republike Srpske Ratka Mladića, Srbija je pokrenula beskompromisni aparat vojnih službi i pravosuđa, koristeći uobičajeni rukopis denunciranja, podmetanja, pretnji i ucena.

Efekat, sa kojim se nisu mirili članovi unesrećenih porodica, zastupnici odbrane dveju porodica, nevladine organizacije i, uopšte, javnost lišena straha, trebalo je da bude zatvaranje slučaja, uz besmisleno obrazloženje, po kojem je jedan vojnik ubio drugog, a nakon toga izvršio samoubistvo. Njihove su se uloge tobožnjih ubice i samoubice menjale u zavisnosti od procene uverljivosti za koju je sertifikat izdavala Vojna obaveštajna služba. Moćni mehanizam dao se u potragu i za prljavim većom porodica, nastojeći da, uz pomoć vojnog pravosuđa, pre svih vojnog istražnog sudije kapetana Vuka Tufegdžića, vojnike proglašuje za neuračunljive osobe, a veštake za nestručne i zlonamerne lakrdijaše. Namere saučesnika genocidnog generala, realizatora najvećeg ratnog zločina u Evropi posle Drugog svetskog rata, nisu, međutim, u potpunosti realizovane - građani Srbije i porodice žrtava dobili su dokaz svemoći njegovih zaštitnika, koja se može porediti jedino sa okrutnošću iz vremena agresije Srbije na susedne države. Ali i neoborive dokaze iz vrhunskih laboratorija Sjedinjenih Američkih Država (Federalni istražni biro i Office of the medical examiner - Michigan) da je vojnike ubio, zasad misteriozni, treći čovek.

“Iznutra, iznutra!” poslednja je reč koju je izgovorio i ponovio vojnik Dražen Milovanović.

Porodice vojnika dobile su u julu 2012. anonimna pisma iste sadržine u kojima je tvrdi da su njihovi sinovi “ubijeni zbog Ratka Mladića”. Zbog sadržine pisma koje je potpisano sa “bivše obezbeđenje haškog optuženika”, advokati porodica uputili su zahtev za proširenje istrage, iako je najpre objavljena informacija iz Državnog tužilaštva da je istraga okončana, odnosno da nedostaje jedino izjava Ratka Mladića koja se čeka “zbog složenosti postupka u Haškom tribunalu”. Haški optuženik negirao je vezu sa zločinom. Florans Artman, bivša portparolka haškog Tužilaštva ukazala je na to da su do tužiteljke Karle del Ponte stizale informacije o tome da se Ratko Mladić krije u objektu “Karaš”. “Del Ponteova je u više navrata dobijala informacije da se Mladić krije upravo u ovom objektu i zato je zatražila proveru kasarne samo nekoliko dana pre ubistva gardista”, rekla je Florans Artman.

Ratko Mladić je, kako su na suđenju govorili njegovi jataci, ljudi osumnjičeni za njegovo skrivanje, u više navrata obilazio jedinicu Vojske Republike Srpske, zaduženu za njegovo obezbeđenje. Bila je smeštena u Kasarni Topčider. Svaki potez države u ovom slučaju hladnokrvan je i surov, ukazuje na zvanični rukopis smrti, ciljeve koje niko racionalan ne bi postavio. Građani Srbije, nema sumnje, ponovo imaju posla sa monstrumima u državnom aparatu; u njemu ostaju bez obzira na promenu vlasti. Ako neko ima utemeljenu pretpostavku ili dokaz da sve ovo nema nikakve veze sa Ratkom Mladićem i prikrivanjem ratnih zločina mirnodopskim, morao bi da kaže.

Da li je reč o mirnodopskom nastavku operacija ratne braće po oružju, retorsko je pitanje. Niko nije pitao šta takva jedinica radi u objektu Vojske Srbije i Crne Gore (u vreme ubistva Jakovljevića i Milovanovića postojala je ova državna zajednica). "Videli su nešto što nisu smeli da vide", govore Janko Jakovljević, otac ubijenog Dragana, kao i zastupnici odbrane i nezavisni analitičari. Porodice vojnika dobile su u julu ove godine anonimna pisma iste sadržine u kojima je tvrdi da su njihovi sinovi "ubijeni zbog Ratka Mladića". Zbog sadržine pisma koje je potpisano sa "bivše obezbeđenje haškog optuženika", advokati porodica uputili su zahtev za proširenje istrage, iako je najpre objavljena informacija iz Državnog tužilaštva da je istraga okončana, odnosno da nedostaje jedino izjava Ratka Mladića koja se čeka "zbog složenosti postupka u Haškom tribunalu".

Koga su videli vojnici u krugu velikog vojnog objekta, na komadu prostora i u blizini objekta pogodnog za sve, od skrivanja vojnika i oficira, do šverca oružja. Baš na prostoru koji nije bio pokriven video - nadzorom, a o njemu se starao sin komandanta Gardijske brigade. Vojnici su čuvali mesto koje je godinama važilo za "najbezbednije u Srbiji", predsednik Srbije Slobodan Milošević i njegova porodica skrivali su se u njemu tokom bombardovanja 1999.

Predsednik iste države Boris Tadić nije želeo, povodom desetogodišnjice ubistva Jakovljevića i Milovanovića, da govori o ovom zločinu. "Nemam vremena", kazao je. Po opisu posla, trebalo bi da zna mnogo. T

opčidersko hladnokrvno ubistvo još jedan je u nizu slučajeva koji razotkrivaju mračnu ulogu srbijanskog Tužilaštva za ratne zločine koje uporno tvrdi, bez respektabilnih dokaza, da u vreme topčiderskog zločina Ratko Mladić nije bio u vojnom kompleksu u Topčideru, odnosno da nije bio pod zaštitom države.

Za javnost, ali i za porodicu, zastupnike i nezavisne istražitelje, mnogi dokazi ostali su tajna, nije uzeta parafinska rukavica od više osoba u topčiderskoj kasarni, neki su dokazi uništeni na licu mesta, prekopano je mesto zločina, uništeni DNK tragovi na puškama ubijenih.

U mračne poslove Srbije i Vojske nije želeo da se umeša predsednik Državne zajednice Srbija i Crna Gora Svetozar Marović - formirao je nezavisnu komisiju koja je zaključila isto što i, docnije, eksperti iz Nemačke i SAD - ubica je treći čovek. I nakon tri godine od zločina, kada je prvi put urađen uviđaj na mestu ubistva, pokretač istrage Vladan Batić, advokat porodica, otkriva zamaskirani ulaz u navodno pokvarenu trafo - stanicu. Vrata se otvaraju i otkrivaju prostor očigledno sjajno održavan i često korišćen. Misterije ostaju u sintagmi pretkrivični postupak.

Slučaj Topčider, deset godina nakon zločina nad poslednjim (?) ratnim, postdejtonskim žrtvama Ratka Mladića i njegove beogradske logistike, dokaz je

neskrivene namere države da, i po cenu života vojnika, sačuva tajne o vlastitom učešću u ratnim zločinima, te prikrivanju počinioca i glavnog saborca. Deset godina kasnije, razrešenje slučaja Topčider (u vreme završetka ove knjige Ratku Mladiću se sudi u Hagu) važno je zbog tačnog čitanja novije istorije, jedinog načina da se gleda unapred, u suživot neopterećen tuđim zločinima. Srbija, sasvim sigurno, ne može u budućnost, sa teretom izgubljenih ljudskih života iz sumanutog ostavinskog postupka. Ni sa slobodnim krivcima za zločine i prikrivanje.

Hronologija topčiderskog zločina

Kako su, jezikom faktografije, državni organi i pojedinci, u štampanim medijima, kreirali istinu o ubistvu dvojice gardista

Zločin u kojem je napadnuta elitna Gardijska brigada Vojske Srbije i Crne Gore, čija su dva vojnika ubijena dok su čuvala “najbezbednije mesto u državi”, ostavio je neshvatljivu i bolnu hronologiju, svrstavajući Srbiju u države sa mračnim teretom nerasvetljenih ubistva nevinih ljudi – čak i u mirnodopskom periodu. Vojnici Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović poginuli su u vreme obavljanja stražarske službe na Topčideru, saopštila je Informativna služba Generalštaba Vojske SCG 5. oktobra 2004. Dikcija saopštenja je bila poznata, baš kao i bahatost kojom je nastupila Vojska – građani moraju da progutaju sve servirane izmišljotine, a njihovi detalji menjaće se prema potrebi.

“Jedan od vojnika je bio mrtav kada je pronađen, dok je drugi bio teško ranjen. Generalštab Vojske SCG formirao je posebnu komisiju za ispitivanje ovog događaja, a nadležni istražni organi detaljno ispituju sve okolnosti”, saopštila je Vojska SCG.

Načelnik Generalštaba Vojske general-pukovnik Branko Krga sastao se 6. oktobra u Topčideru, sa očevima i rodbinom poginulih vojnika, saopštio je Generalštab. Posle susreta otac vojnika Jakovljevića je rekao da postoje tri mogućnosti: da su se gardisti međusobno zavadili i pucali, da je prilikom primopredaje dužnosti došlo do slučajnog opaljenja pušaka, ali nije isključena ni mogućnost diverzije.

Balističari Vojske, kojima su se pridružili i kolege iz MUP-a, završili su uviđaj, a završena je i obdukcija nastradalih vojnika. Beogradska štampa donosi napise u kojima se iznosi pretpostavka vojnih organa da su vojnici su najverovatnije pucali jedan na drugog. Pukovnik Đorđe Trifunović, predsednik Vojnog suda u Beogradu, rekao je za Politiku da će tačan uzrok tragedije biti poznat posle završenih analiza: „Jednostavno se ne isključuje ni jedna mogućnost.”

Neobična konferencija za novinare

Iz vojne istrage 7. oktobra nezvanično se saznaje navodni rezultat: vojnici Dražen Milovanović i Dragan Jakovljević pucali su jedan na drugoga, pri čemu je Jakovljević na mestu umro, dok je ranjeni Milovanović potom ispalio još jedan metak u sebe, proizlazi iz nalaza istrage pogibije dvojice gardista. Smrt vojnika nastupila je kao posledica ranjavanja iz vatrenog oružja koje su dužili, a da nema učešća trećeg lica saopštio je kapetan Vuk Tufegdžić, istražni sudija Vojnog suda na konferenciji za novinare održanoj u Domu Vojske.

“Ukupno je ispaljeno 20 metaka iz obe puške, s tim što je više metaka ispaljeno iz puške vojnika Jakovljevića”, rekao je Tufegdžić. Prema njegovim rečima, ukupno je ispaljeno 20 metaka, ali je zbog nepristupačnog terena dosad pronađeno 14 čaura koje su bile skoncentrisane na dve lokacije i jedno zrno je izvađeno iz zemlje. Dosadašnjim veštačenjem obuhvaćeno je 11 čaura i tri ispaljena projektila.

Tufegdžić je novinarima pročitao saopštenje u kome se navodi da je nalazom obdukcije utvrđeno da je Milovanović zadobio dve prostrelne i jednu ustrelnu ranu, sa pravcem kretanja od spreda prema nazad, sleva nadesno i nadole, a vojnik Jakovljević dve prostrelne i jednu ustrelnu ranu sa pravcem kretanja od spreda prema nazad i dole. Veštačenjem izvađenih zrna iz tela poginulih vojnika (po jedno zrno pronađeno u svakom telu) utvrđeno je da su oba zrna ispaljena iz puške koju je dužio vojnik Milovanović. Preliminarnim veštačenjem odeće vojnika Milovanovića utvrđeno je postojanje jedne ustrelne rane iz apsolutnog prislona. Veštačenjem tragova barutnih čestica na rukama poginulih vojnika utvrđeno je da takve čestice postoje kod obojice, što ukazuje da su vršili opaljivanje iz oružja.

Svi navodi koje je izneo Tufegdžić oboreni su veštačenjima iz Srbije i SAD.

“Dame i gospodo, moram da preuzmem stvar u svoje ruke. Mi smo napravili presedan, da sud uključimo u javnost, rekli smo vam ovo što smo vam rekli i molimo vas da nas razumete. Nikakvi zaključci sada se ne mogu donositi. Kada bude sve završeno onda će komisija doneti zaključak”, kazao je, prekidajući konferenciju, načelnik Uprave za moral VSCG Vidoje Kovačević.

On je izjavio da je pored istražnih vojnih organa, formirana i vojna komisija Genarlstaba koja treba da utvrdi okolnosti tragičnog događaja i eventualnu odgovornost.

Roditelji poginulog Milovanovića sumnjaju u izveštaj Vojske. Otac Petar Milovanović izražava sumnju da su vojnici ubijeni jer su videli ili saznali nešto što nisu smeli. On takođe kaže za “Glas javnosti” da na grudima njegovog sina

nije bilo rana od metaka (11. oktobar). Draženov otac kaže da će zbog pogibije svog sina tražiti na uvid zapisnik sa uviđaja, obdukcioni nalaz i da će zahtevati rekonstrukciju događaja.

Nezavisna komisija protiv epidemije slepila

Na zahtev predsednika Vrhovnog saveta odbrane Svetozara Marovića formirana je državna komisija (u javnosti poznata kao “nezavisna”) u kojoj su predstavnici MUP-a Srbije, Bezbednosno-informativne agencije, pravosudnih organa Srbije i nezavisni stručnjaci”, saopštio je Prvoslav Davinić, ministar odbrane Srbije i Crne Gore. U komisiji će biti i član Odbora za odbranu i bezbednost Skupštine SCG, kao i predstavnici nevladinih organizacija (13. oktobar).

Ministar odbrane SCG Prvoslav Davinić je, na konferenciji za novinare sazvanoj na zahtev Svetozara Marovića, kazao da je istraga završena i slučaj predat Vojnom tužilaštvu. “Na osnovu rezultata dosadašnje istrage neosporne su sledeće činjenice. Veštačenjem je nepobitno utvrđeno da je tehnički sistem obezbeđenja objekta bio ispravan i da nije registrovan ulazak, izlazak i prisustvo stranih lica. Prisustvo barutnih čestica dokazano je samo kod poginulih vojnika, čime se isključuje da je neko treći bio na mestu događaja, rekao je ministar Davinić

Rosa i Dragoljub Jakovljević, majka i brat vojnika Dragana kazali su za “Večernje novosti” da njihova porodica ne veruje ni jednoj reči zvanične verzije o pogibiji dvojice vojnika u Topčideru.

Florans Artman, portparol haške tužiteljke, na više puta ponovljeno pitanje da li je informacija da se Mladić krio na lokaciji u podzemnom vojnom gradu na Topčideru prosleđena iz Haga, odgovorila je: “Nije isključeno da se Mladić skrivao baš u tom delu Beograda (15. oktobar).”

Svetozar Marović izjavio je povodom hitne sednice Vrhovnog saveta odbrane da će svi nalazi istrage o pogibiji trojice pripadnika Vojske biti obelodanjeni i nijedan detalj neće biti sakriven od javnosti, javio je Tanjug (21. oktobar).

Ministar Prvoslav Davinić je zbog novih saznanja o pogibiji trojice vojnika uputio zahtev predsedniku SCG Svetozaru Maroviću za hitno održavanje sastanka VSO-a. Davinić je za Blic objasnio: “Postoje neka saznanja koja se odnose na mogućnost da istraga nije dovoljno profesionalno urađena i da su napravljeni neki propusti (22. oktobar).”

Vrhovni savet odbrane naložio je Ministarstvu odbrane i Generalštabu Vojske Srbije i Crne Gore da nezavisnoj komisiji za ispitivanje okolnosti pod kojima su poginuli vojnici u Topčideru i dalje pruže svu potrebnu pomoć, radi

nesmetanog rada i potpunog rasvetljavanja događaja. Nakon sednice Vrhovnog saveta odbrane, Davinić je izjavio da smrt vojnika nema veze sa haškim beguncima. Novinari su, pod nadzorom predstavnika Vojske SCG, obišli mesto na kojem su ubijeni vojnici. Sa njima su bili i članovi državne komisije.

Zbog pogibije dvojice vojnika u Topčideru, ministar odbrane SCG Prvoslav Davinić smenio je komandanta Gardijske brigade pukovnika Radomira Ćosića. Davinić je, istim povodom, doneo odluku o premeštanju, odnosno raspoređivanju na druga radna mesta starijeg vodnika Marka Kovačevića i civilnih lica na službi u Vojsci SCG Ivana Pavlovića, Dejana Pavlovića i Nenada Ćosića, saopštila je Uprava za odnose sa javnošću Ministarstva odbrane.

Advokat porodice pokojnog Dražena Milovanovića, Jovica Mitić, rekao je da će tela vojnika biti ekshumirana i da će biti obavljene nove obdukcije.

Predsednik Demohrišćanske stranke Srbije Vladan Batić zatražio je od Svetozara Marovića da smeni ministra odbrane Prvoslava Davinića i načelnika Generalštaba Vojske SCG Branka Krgu ako oni sami ne podnesu ostavke (24. oktobar).

Porodica vojnika Jakovljevića nije dozvolila vojnim istražnim organima ekshumaciju njegovog tela.

Petar Milovanović, otac nastradalog gardiste Dražena, izjavio je za "Novosti" da neće komentarisati detalje istrage nezavisne komisije, koja je obavila ponovnu obdukciju tela njegovog sina, dok ne budu saopšteni konačni zaključci.

Bahati Tufegdžić podseća da je nedodirljiv

Istražni sudija Vuk Tufegdžić izjavio je da je istraga bila profesionalna i u skladu sa zakonom. "Ja za nove detalje ne znam. Ako je Davinić to rekao (da ima novih detalja), kvalifikovao se kao svedok. Ja ga kao istražni sudija mogu pozvati da nam saopšti ta nova saznanja." Tužilac Vojnog suda u Beogradu pukovnik Rade Milojević odustao je od zahteva za ekshumaciju posmrtnih ostataka vojnika Dragana Jakovljevića. Vojni tužilac je odustao, zbog insistiranja roditelja da ne dozvole ponovnu obdukciju sina i njihovog stava da "veruju u raniji obdukcioni nalaz".

Na osnovu izveštaja sa ponovne obdukcije poginulog vojnika Dražena Milovanovića došlo se do novih činjenica, koje mogu bitno da pomognu otkrivanju uzroka stradanja dvojice gardista u topčiderskoj kasarni, izjavio je za "Novosti" član nezavisne komisije Božo Prelević. Jakovljevićevo roditelji, koji su zabranili ekshumaciju, ipak su pristali na ovaj zahtev. (26. oktobar)

Vojni tužilac u Beogradu pukovnik Nikola Petković negirao je da vojno tužilaštvo vrši opstrukciju i pokazuje nerazumevanje za rad Komisije. Predsednik Vojnog suda pukovnik Đorđe Trifunović izjavio je za RTS da ne postoji video-

zapis sa mesta pogibije dvojice gardista, jer je video-rikorder neispravan i da čak i da postoji ne bi rešio slučaj, jer kamere ne pokrivaju taj deo prostora. Podgoričke Vijesti pišu da je dosadašnja istraga o pogibiji dvojice gardista Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića u kasarni na Topčideru pokazala da oni nisu pucali jedan na drugog. List navodi, pozivajući se na izvor blizak vojnom vrhu, da su dokazi o tome i mnogim drugim detaljima predstavljeni i članovima VSO-a na sednici održanoj u Podgorici.

Vojni sud upozorio da istražni postupak o pogibiji dvojice gardista nije javan i da niko nije ovlašćen da daje saopštenja. Vojni sud je, takođe, ukazao da pojedini mediji iznose "neverovatne spekulacije o događaju, izazivajući na taj način uznemirenje" (27. oktobar).

Krgu i Davinića pred sud

Svetozar Marović potvrdio je u intervjuu za magazin na engleskom jeziku „KorD” da su na nedavnoj sednici Vrhovnog saveta odbrane iznete nove činjenice o pogibiji vojnika. Marović je izjavio da se posle iznošenja novih činjenica na prošlonedeljnoj sednici Vrhovnog saveta odbrane ne isključuje mogućnost da se neko krio u objektu koji su vojnici čuvali. „Nakon izveštaja komisije moguće je da se otvori i pitanje odgovornosti. Ništa nije važnije od pune istine u ovom slučaju i za ovaj slučaj ćemo ići do kraja. Ako je skrivan neko od haških optuženika, lično ću da tražim odgovornost bez obzira na to o kome se radilo”, rekao je Marović.

Pukovnik Radomir Ćosić, komandant gardijske brigade, kaže za nedeljnik "Telegraf" da nije smenjen, već je iz osećanja moralne odgovornosti podneo zahtev za penziju.

Nalazi prvobitne obdukcije tela vojnika Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, prema saznanjima Blica, poklapaju se sa rezultatima do kojih su stručnjaci nezavisne komisije došli posle ekshumacije njihovih tela (29. oktobar)

Vuk Tufegdžić izjavio je da neće biti rekonstrukcije dok ne stignu nalazi obducentata, koje je angažovala nezavisna komisija kako bi izvršili ponovnu obdukciju poginulih vojnika (30. oktobar).

U kasarni „Bubanj potok” obavljen je deo rekonstrukcije. Takođe su obavljena ponovljena balistička veštačenja (1. novembar).

Istraga je proširena na trojicu civila koji su zaposleni u vojnom objektu u kom se dogodila tragedija. To su Nenad Ćosić, sin doskorašnjeg komandanta Gardijske brigade, i Ivan i Dejan Pavlović, takođe rodbinski povezani sa jednim visokorangiranim oficijom VSCG.

Istražni sudija Vojnog suda Vuk Tufegdžić rekao je za Blic da je saslušao svedoke u vezi sa pogibijom dvojice gardista. "Izjave svedoka potvrđuju da još nema

indicija o učešću treće osobe u ubistvu. Međutim, istraga i dalje ne isključuje bilo koju drugu mogućnost”, kazao je Tufegdžić. Stručnjaci nezavisne komisije obavili su tehničku rekonstrukciju događaja u vojnom objektu u Ulici Teodora Drajzera u Topčideru. Po završetku rekonstrukcije, članovi komisije saslušavali su u Palati federacije svedoke ovog događaja. Predsednik beogradskog Vojnog suda Đorđe Trifunović negirao je da je istražni sudija Vuk Tufegdžić izjavio da je kod pogibije vojnika isključena umešanost “neke treće osobe”, kako je to preneo TV B92. “Vuk Tufegdžić nikada nije rekao da treća osoba nije umešana u pogibiju vojnika i zaista mi nije jasno zašto se mediji tako ponašaju”, naglašava Trifunović (5. novembar)

DHSS smatra da načelnik Generalštaba VSCG Branko Krga i ministar obrane Davinić moraju, ne samo da budu smenjeni, već i da krivično odgovaraju. Krgu i Davinića DHSS optužuje da su “pokušali da sakriju uzroke pogibije gardista u Topčideru (7. novembar).“

Nama u VSCG je potrebna, da ponovim, puna istina. Optužbe da ‘Vojska loše vodi istragu’ potpuno su neosnovane”, kazao je za “Novosti” načelnik Generalštaba VSCG general-pukovnik Branko Krga. “Odgovorno tvrdim da se ni u Topčideru ni u bilo kom drugom objektu pod kontrolom VSCG ne krije niko za kim je raspisana poternica iz Haga”, tvrdi Krga.

Istražni sudija kapetan Vuk Tufegdžić kazao je za “Danas”: “Mogu da kažem da rekonstrukcija nije pokazala ništa spektakularno i da, kao što je i prethodna istraga utvrdila, nema učešća treće osobe. Treća osoba ne postoji, osim ako je ne nacrtaju (8. novembar).

Nezavisna komisija obavila je rekonstrukciju, a Božo Prelević je kazao: “Još nismo razrešili sve nedoumice oko pogibije vojnika”, i najavio nastavak istrage upoređivanjem nalaza medicinskih stručnjaka sa rezultatima rekonstrukcije (9. novembar).

Iskustva sa javnošću - bez novinara je najbolje

Vojni istražni organi zakazali su pa otkazali konferenciju za novinare Rezultate vojne istrage javnosti je u Domu Vojske SCG trebalo da saopšte pukovnik Đorđe Trifunović, predsednik Vojnog suda u Beogradu, kapetan prve klase Vuk Tufegdžić, istražni sudija tog suda i sudski veštaci (11. novembar).

Večernje novosti pišu da porodicu Jakovljević neko ucenjuje i preti joj.

Sednica VSO-a, koja je trebalo da se održi prethodnog dana u Podgorici, otkazana je na zahtev predsednika SCG Svetozara Marovića jer je nezavisna komisija zatražila još vremena da bi se obavile dodatne analize. Kako „Politika“ saznaje, svojevrсна rekonstrukcija pogibije obavljena je juče u Palati Saveta ministara u Beogradu i to u sali u kojoj se sastaje Vrhovni savet odbrane. (13. novembar 2004.)

Nema međusobnog ubijanja vojnika, ni samoubistva preživelog

Srpski pokret obnove pozvao je roditelje da ne šalju decu u vojsku sve dok se ne utvrdi istina o tragediji u Topčideru. Ova stranka pozvala je da se u Skupštini SCG formira anketni odbor čiji će cilj biti da Skupštini prezentuje sve rezultate istraga o dosadašnjim nerazjašnjenim tragedijama u našoj vojsci. Danica Drašković tvrdi da su vojnike u Topčideru ubili ljudi Nebojše Pavkovića.

Svetozar Marović je najavio mogućnost da, ukoliko vojni istražni organi i nezavisna komisija ne reše slučaj pogibije gardista u Topčideru, budu angažovani eksperti iz inostranstva (15. novembar)

Vladan Batić uputio je pismo Maroviću, četvrto po redu, u kojem ga obaveštava da je od člana nezavisne komisije, koja bi trebalo da utvrdi istinu o pogibiji dvojice vojnika u topčiderskoj kasarni, saznao da je gardiste “ubio neko treći” (15. novembar).

Dvojica gardista su stradali u međusobnom obračunu, posle prepirke i guranja, nalaz je vojne komisije koja je istraživala događaj od 5. oktobra, izneo je u ekskluzivnom intervjuu za „Politiku” Đorđe Trifunović, predsednik Vojnog suda u Beogradu (19. novembar).

Nema dokaza da je Dragan Jakovljević ubio Dražena Milovanovića, pa potom i sebe, tvrdi za Politiku stručnjak iz nezavisne komisije, reagujući na ekskluzivno objavljivanje nalaza vojne komisije koja je istraživala pogibiju dvojice gardista. (20. novembar 2004.)

Ekspertski deo državne komisije, koja ispituje okolnosti pogibije dvojice gardista u Topčideru, završio je rad. Radio B92 objavio je da je komisija došla do zaključka da je u ubistvu gardista učestvovala i treća osoba (24. novembar).

“Sve prikupljene činjenice, dokazi, veštačenja, analize i izjave svedoka ukazuju da Dragan Jakovljević nije sam sebi naneo konstatovane povrede, konačan je zaključak troje veštaka sudske medicine i veštaka balističara Gradimira Konstantinovića, objavljuju “Novosti”. Iz izveštaja, na gotovo stotinak stranica, uočljivo je da ne može biti ni govora ni da je samoubistvo počinio Dražen Milovanović. Ovakav stav zauzeli su profesori Slobodan Savić i Miroljub Obradović, docent Ivanka Baralić (svi sa Instituta za sudsku medicinu u Beogradu) i veštak balističar Gradimir Konstantinović. Drugačije je, međutim, mišljenje balističara Miroslava Busarčevića i Milana Kunjadića, koji “teoretski ne isključuju prisustvo treće osobe”, ali i dozvoljavaju mogućnost da je Dragan Jakovljević izvršio samoubistvo. Vojno tužilaštvo u Beogradu odbacilo je krivičnu prijavu protiv nepoznatog lica (“trećeg lica”) za počinjeno krivično delo, jer je na osnovu rezultata istrage potvrđeno da je vojnik Dragan Jakovljević izvršio napad, odnosno ubio svog druga Dražena Milovanovića. Pošto je Jakovljević izvršio samoubistvo, tužilaštvo je protiv njega odbacilo krivičnu prijavu (29. novembar)

Vojno tužilaštvo: *Nema treće osobe* Eksperti: *Vojnike je ubila treća osoba*

Vojno tužilaštvo predstavilo je na RTS-u rezultate istrage pogibije dvojice gardista po kojima je njihova smrt rezultat međusobnog sukoba i koja isključuje učešće treće osobe. Božo Prelević je ocenio da je taj izveštaj "četvrta verzija" vojnih organa u kojima nema govora o tome da je vojnik Milovanović poginuo od rana zadobijenih iz apsolutnog prislona.

"Aleksandrić je pre izvesnog vremena na Institutu za sudsku medicinu, pred više stručnjaka i punomoćnikom porodice vojnika Jakovljevića, rekao da nema ni 'S' od samoubistva kod tog vojnika. Mislim da je sada bliže istini, ali i dalje postoje krupne materijalne neistine", rekao je Prelević (29. novembar).

Vrhovni vojni tužilac Nikola Petković izjavio je da istraga nije utvrdila motive pogibije dvojice gardista u Topčideru, niti kako se desilo da su oni zamenili puške. Pukovnik Petković je kazao da je tužilaštvo rekonstrukcijom, na osnovu tragova koji su ostali na terenu i rana vojnika, utvrdilo kako se incident dogodio. „Sve ostalo, kao i motive, nije moguće utvrditi na osnovu raspoloživih podataka”, rekao je vojni tužilac (30. novembar).

Na mecima izvađenim iz tela gardista pronađen je DNK ženske osobe, piše Blic.

Branimiru Aleksandriću, upravniku Instituta za sudsku medicinu, iskazano je nepoverenje, a zahtev za njegovu smenu prosleđen je dekanu Medicinskog fakulteta u Beogradu, koji o tome treba da odluči. Zahtev za smenu usledio je posle njegovog angažovanja od vojnog tužilaštva i tumačenja šta se desilo 5. oktobra u kasarni u Topčideru (30. novembar).

Vladan Batić, pravni zastupnik porodice Jakovljević, najavio je da će krivične prijave biti podnete protiv istražnog sudije Vuka Tufegdžića, predsednika Vojnog suda Đorđa Trifunovića, tadašnjeg komandanta Gardijske brigade Radomira Čosića i načelnika Generalštaba Vojske SCG Branka Krge (9. decembar).

Vrhovni savet odbrane prihvatio je zaključke državne komisije - da postoje protivrečnosti koje se jedino mogu razjasniti u krivičnom postupku pred civilnim sudom (10. decembar).

Stručnjaci državne komisije su, na konferenciji za novinare, obavili rekonstrukciju događaja i dali mišljenje po kojem vojnici nisu mogli da izvrše samoubistvo, niti su mogli da poginu u međusobnom obračunu. Vojnike Gardijske brigade Vojske SCG 5. oktobra na Topčideru ubila je treća, nepoznata osoba, koja je u trenutku ubistva bila unutar kruga kasarne, zaključak je izveštaja ekspertske komisije (14. decembar).

Ustavni sud i rupe u istrazi

Odlukom Ustavnog suda Srbije od 31. januara 2013. usvojena je ustavna žalba Petra Milovanovića i Janka Jakovljevića i utvrđeno da je “propuštanjem nadležnih državnih organa Višeg javnog tužilaštva u Beogradu, u predmetu Ktn.295/08 (ranije Okružnog javnog tužilaštva u Beogradu, u predmetu Ktn. VI 1/05) i Višeg suda u Beogradu u predmetu Kri.1042/11 (ranije Okružnog suda u Beogradu Vojno odeljenje, u predmetu VI.Kri 2/05, odnosno Okružnog suda u Beogradu VI. Kri. 8/08) povređeno pravo podnosioca Ustavne žalbe (pravo na život) zajamčeno odredbom člana 24. stav 1. Ustava Republike Srbije.“

Kako se navodi u dispozitivu presude, “utvrđuje se pravo podnosioca ustavne žalbe na naknadu nematerijalne štete, svakom u iznosu od po 5000 evra, u dinarskoj protivvrednosti, obračunatoj po kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.”

Osim novčane naknade dosuđene Odlukom, Ustavni sud je naložio “Višem javnom tužilaštvu u Beogradu i Višem sudu u Beogradu da preduzmu sve mere, kako bi se pretkrivični postupak iz tačke 1. okončao u najkraćem roku”.

U slučaju Topčider bilo je vidljivo, blago rečeno, odsustvo volje pravosuđa da ga okonča na jedini ispravan način, vođenjem postupka protiv trećeg lica. Ustavni sud je konstatovao da je povređeno pravo podnosioca žalbe na suđenje u razumnom roku, odnosno da su podnosioci, očevi ubijenih vojnika, nezadovoljni odbacivanjem krivičnih prijava koje su podnosili, protiv komandanta Gardijske brigade Radomira Ćosića, sudije Vojnog odeljenja Okružnog suda u Beogradu Vuka Tufegdžića, kao i protiv dva veštaka sudsko - medicinske struke.

“Iako Ustav ne garantuje pravo da će se krivični postupak protiv trećih lica voditi, a da se, prema ustaljenoj praksi Ustavnog suda, garancije prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava mogu priznati oštećenom samo ako je u krivičnom postupku postavio imovinskopravni zahtev, u konkretnom slučaju je od značaja činjenica da je reč o postupku koji se vodi u vezi sa povredom prava na život koje je zajamčeno članom 24, stav 1. Ustava”, ističe se u obrazloženju presude.

Obaveza državnih organa, Javnog tužilaštva i Suda, je, ističe Ustavni sud, pozivajući se na praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, da brzo i efikasno, u okviru pretkrivičnog postupka, ispituju predmet, “bez nepotrebnog odlaganja”, odnosno, da “delotvorno istraže okolnosti pod kojima se događaj odigrao i da utvrde eventualnu odgovornost određenih lica”.

Ustavna žalba podneta je sedam godina od zločina (4. oktobra 2011.), a do tog dana predmet je ostao “pretkrivični”, a Ustavnom sudu ostalo je da konstatuje kako “niti se pouzdano zna pod kojim okolnostima su oni (vojnici Milovanović i Jakovljević, prim. aut.) nastradali i ko bi mogao biti odgovoran. Zaključak Ustavnog suda je da “osnovna svrha ovakve ‘istrage’, koja je trebalo da osigura delotvorno sprovođenje zakona koji štite pravo na život, nije obezbeđena, iako je obaveza nadležnih organa da sprovedu hitnu i delotvornu ‘istragu’ u smislu zaštite prava na život od vitalnog značaja za održavanje poverenja javnosti u vladavinu prava i pravnu sigurnost”.

Dokazi koje je Ustavni sud procenjivao doveli su do ocene “da je došlo do povrede procesnog aspekta prava na život”.

Podzemni grad i nadzemne spletke

Jedinica za obezbeđenje Ratka Mladića bila je u kasarni Topčider, tu su se muvali i mnogi bezbednjaci. I ne znamo zašto su koristili "Karaš", ko se i zašto tamo skrivao. Očigledno je objekat koristio i za nelegalne radnje. Bio je pod zaštitom, a i niko nije znao broj tajnih ulaza u taj podzemni grad.

Predrag Savić, advokat, zastupnik porodica

Vođeno je nekoliko postupaka, prvi koji su vodili vojni istražni organi neslavno je završio; sada bi to trebalo da bude istraga protiv NN ubica, jer je sve razjašnjeno veštačenjima FBI i profesora Dragovića, veštaka sudske medicine. Otklonjene su sve moguće pretpostavke o ubistvu i mogućem samoubistvu - jednostavno, treće lice je ubilo gardiste. To je naučno dokazano i takav nalaz prihvatilo je i beogradsko Tužilaštvo, što znači da bi trebalo da vodi istragu protiv nepoznatih izvršilaca. To omogućavaju izmene zakonodavstva, ali zastupnici porodica nemaju podatke o tome da li se nešto preduzima. A Tužilaštvo je i Ustavni sud naložio da efikasno postupa, da razreši predmet i da ne bude više fingirane istrage. Da se otklone nedostaci u predmetu.

Ključni delovi istrage su izveštaji balističara FBI laboratorije, na čelu sa Stivom Kasperom. On je potvrdio da je reč o ubistvu dvojice vojnika iz neposredne blizine. Kao i veštačenje Ljubiše Dragovića, čoveka našeg porekla, šefa Odeljenja sudske patologije u Oklendu, država Mičigen (SAD), vodećeg stručnjaka sudske medicine. On je isključio bilo kakvu mogućnost da su se vojnici međusobno poubijali. I ti se nalazi potpuno slažu sa nalazina takozvane Nezavisne komisije, koju je formirao Vrhovni savet odbrane SCG. Dakle, sa tim nalazima, otpale su sve varijante, da je jedan vojnik ubio drugog, a posle izvršio samoubistvo.

Tu dolazimo do kapetana Vuka Tufegdžića koji je tvrdio da bi treća osoba mogla da se pojavi jedino ako je - nacrtaju?

Tufegdžić je svašta govorio, čak i to, kao u intervjuu Večernjim novostima, da nije moguće bilo šta otkriti preko DNK, da su DNK tragovi mogući samo u "Doseju X" i u kriminalističkim filmovima. Vredao je i vojnike i stručnjake sudske me-

dicine, zbog čega je bio prvostepeno osuđen, ali bi kazne zastarele. Iznosio je lične i porodične stvari, uvrede ili klevete, ali su svi postupci zastareli. U svim postupcima, a protiv njega su ih vodili profesorka dr Ivanka Baralić i roditelji ubijenog Jakovljevića Rosa i Janko, izvukao.

Mi smo 10. oktobra 2005. podneli zahtev za sprovođenje istrage protiv Tufegdžića; stajao je u fioci nekoliko godina, da bi bio aktiviran pred samu odluku Ustavnog suda. Taj predmet je vođen, ali mi nismo uredno pozvani, pa je Sud odbacio naše učešće u postupku kao supsidijarnog tužioca.

Kako ocenjujete ostale dokaze i svedočenja?

Nesporni su, stariji vodnik Kovačević plastično je opisao šta se dogodilo, poslednje reči vojnika Milovanovića ("Iznutra, iznutra!). Posle toga je dobijao prekomande u neke nedodije.

U svakom slučaju, propusti Vuka Tufegdžića su nabrojani u Ustavnoj žalbi i odluci Ustavnog suda. Tu je besprekorno skenirano činjenično stanje.

Najveća sramota medija je tekst Večernjih novosti pod naslovom Vojska utvrdila istinu. I posle toga su konstantno, posle ustavne žalbe pisali isto.

Ratko Mladić - jedinica VRS bila i u vojnom objektu "Karaš"?

Ta tvrdnja je dugo bila u opticaju, ali čvrstih dokaza nema. Prilikom istrage vojne policije pronađena je torba sa priborom za ličnu higijenu, ali su se posle vadili da je to zaboravio neki oficir.

Podzemni objekat "Karaš" trebalo je da bude najbezbednije mesto u Srbiji, za vreme bombardovanja u njemu su skrivali Slobodan Milošević i njegova porodica. Ko ga je još koristi, ne može pouzdano da se utvrdi. Svedoci su sasvim sigurno pošteno svedočili, jer, imali su tako podeljene reone, da se dešavalo da električar ne kroči van tunela koje je održavao. Odlazili su u penziju, a videli su dva-tri odsto "Karaša". Ne znaju čak ni koliko je tajnih ulaza.

"Karaš" je bio pogodan i da se kriju kriminalci visokog ranga, da se skrivaju droga i ukradeni automobili, premeti izvršenja krivičnog dela. U tom su objektu bili zaposleni i ljudi koji su imali kriminalističke dosjee i bili registrovani kao narkomani. To su deca oficira koji su ih tu zapošljavali.

Nije objavljeno ništa o istragama protiv sina komandanta brigade Nenađa Čosića, ni protiv Ivana i Dejana Pavlovića?

Nisu imali status osumnjičenih, saslušavani su u ponovljenoj istrazi. Jedan od Pavlovića je poginuo, vozio je prebrzo i pucao u Ulici Vojvode Stepe.

Vladan Batić je isticao i to da je Ćosiću dozvoljeno da ode na odmor, neposredno posle ubistva, a da mu nije uzeta parafinska rukavica. Tamo su radili svašta, čak i privatno popravljali belu tehniku i automobile. A nisu mogli da poprave video rikorder i kameru. Mogli su da je naprave!

Kako to da kamera nije funkcionisala?

Navodno nije bilo rezervnih delova koje su naručili.

Kada slušate ta svedočenja, čujete dokaz jednog tromog, vojno - birokratskog aparata u kojem je sve prenormirano i zakomplikovano. I najjednostavnije stvari izgledaju kao najteži problemi. Kako su funkcionisali i kako su radili - nije ni čudo kako je završila država koju su branili. Kao da je sistem napravljen da bude što neefikasniji. Ne mogu se nabaviti rezervni delovi za kameru, a to bi trebalo da bude najbezbednije mesto u državi...

Dva vojnika su stradala na najbezbednijem mestu, istraga se svodi na zataškavanje, a na kraju dolazi pismo koje je potpisano sa "Obezbeđenje Ratka Mladića". Povezujete li skrivanje Ratka Mladića, u čemu je učestvovala država, sa slučajem Topčider?

Dr Vladan Batić tvrdio je da je Mladić boravio u Topčideru, u "Karašu". Ali, mi nemamo nijedan podatak da je bio tamo...

Ali njegova svita jeste, bili su zvanično 'na hrani' u jedinici?

Jeste, a i mnogi bezbednjaci su se tu muvali. I ne znamo zašto su koristili "Karaš", ko se i zašto tamo skrivao. Očigledno je objekat koristio i za nelegalne radnje. Bio je pod zaštitom, a i niko nije znao broj tajnih ulaza u taj podzemni grad.

Nekoliko dana kasnije predstavu za narod izveo je ministar Davinić?

Sa aspekta države, ako je to godinama bila državna tajna, predstava je bila štetna zbog opšte bezbednosne kulture. Svi znaju za podzemne gradove, ali niko nije, dok su još u upotrebi, od toga previo predstavu i vodio u njih novinare. Nama otkrivanje tih stvari nije pomoglo u borbi za utvrđivanje istine. Samo su ljudi videli sa kakvim objektom imamo posla.

Tek tri godine kasnije urađeni su uviđaji na površini, pod rukovodstvom sudije Dragana Lazarevića.

A vojnici su ubijeni na nekoliko mesta daljine od tajnog ulaza u grad. Pod zemljom nisu sprovedene istražne radnje. Prisustvovao sam tom uviđaju, dr

Vladan Batić je stao pored jedne gomile kamenja, nekog krša, i pitao šta je to. Rekli su mu da je to trafo stanica koja nije u upotrebi. Nije hteo da ode dok se vrata nisu otvorila. Ispostavilo se da su zardala vrata bila zamaskirana trnjem, krenulo se u pregovore, upozoreni smo da čuvamo državnu tajnu. Nisu našli ključeve, doveli su bravara iz grada. Ispostavilo se da su sa unutrašnje strane vrata uredno održavana - sve je oprano paročistačima, tu je mogao da stane kamion.

I dalje se po emisijama šire nekakvi funkcioneri, pomoćnici ministara, pričaju priču bivših vojnih nereformisanih struktura, da su se vojnici međusobno poubijali, iako je naučno dokazano da ih je ubilo treće lice. Oni nikad neće to priznati i svako ko se odluči da se uhvati slučaja Topčider mora očekivati njihov podmukao odgovor.

Vojna obaveštajna služba je pokušala da diskredituje vojnike, posvađa porodice i roditelje i nanese im još veći bol porodicama koje su već imale nenadoknadiv gubitak. Pričali su ljudi iz njihovog okruženja da su obaveštajci išli po selima i tražili prljav veš, a posle toga su išli po redakcijama i zahtevali objavljivanje naručenih tekstova. Nekolicina svedoka okončala je život pod do kraja nerazjašnjenim okolnostima, jedan svedok je tražio od države pogodbu, da ispriča šta se dogodilo, u zamenu za oslobađanje od krivičnog gonjenja u slučaju ubistva koje je počinio. Diskreditovani su veštaci, vredani, klevetani, šikanirani. Bilo je mnogo neprijatnosti za zastupnike porodica, proces je opstruiran. Jednostavno, bilo je mnogo slučajnosti koje sada Tužilaštvo mora da istraži, u objektu su mogli da se skrivaju i kriminalci i ratni zločinci.

Jer, niko ko se bavio Topčiderom nije bezbedan i ne sme baš lagodno da se kreće i razmišlja. Jer za protivnika ima te nereformisane i nevidljive službe bezbednosti. Dok su ministri bili Šutanovac ili Vučić, kao jake političke ličnosti, nešto se činilo u tim predmetima i manji su bili pritisci. Čim dođu aparatčici i politički marginalci, povampire se duhovi iz prošlosti i krene se sa starom taktikom. Vođenja njima znanih specijalnih ratova. Jer, mogu da pred suđenje dođu ljudi iz obezbeđenja nekih vojnih i političkih struktura Republike Srpske. Ja sam imao neprijatne susrete sa jednom takvom ekipom, koji ukazuju na povezanost VRS, VRSK i Srbije. Prepoznaju se pa reaguju i tuže, kao što su tužili i Vladana Batića.

Svašta se događalo iza kulisa, najinteresantnije je možda bilo svedočenje jednog vojnika koji je rekao da je u "Karašu" bila pucnjava i nekoliko meseci pre ubistva vojnika. Onda su pokušavali da marginalizuju tog svedoka i njegovu izjavu, ali je očigledno da se svašta dešavalo.

Nisu saslušani Ljajić i Vukčević

S obzirom na to da je pitanje ubistva dvojice gardista izuzetno bitna stvar, moglo bi se reći stvar od državnog značaja, članovi Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom morali bi sva svoja saznanja da saopšte istražnom sudiji, a ta saslušanja pred istražnim sudijom bila bi proglašena tajnom i zatvorena za javnost sve dok se ne dođe do podataka bitnih za istragu o ubistvu vojnika.

Dragoljub Todorović, advokat

Dragoljub Todorović, advokat, zastupao je žrtve u brojnim procesima za ratne zločine. On smatra da treba podignuti optužnicu protiv NN lica za ubistvo dvojice gardista u Topčideru.

Razmatrajući slučaj Topčider, gde je kao potpuno nesporno utvrđeno da je dvojicu gardista ubilo treće lice, neophodno je da tužilac stavi zahtev istražnom sudiji za sprovođenje istražnih radnji protiv NN počinioca. Tokom sprovođenja istražnih radnji, smatra Todorović, neophodno je saslušati velikih broj lica iz Gardijske brigade, iz Vojne policije, Vojno bezbednosne agencije, Vojno obaveštajne agencije i Bezbednosno informativne agencije. Da bi, pošto se već nisu prijavili sami, trebalo saslušati i članove Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom, pre svih Rasima Ljajića i Vladimira Vukčevića, jasno je i laičkoj javnosti.

Njih dvojica su više puta istupali u javnosti i isticali da imaju određene podatke koje ne smeju javno da iznesu zbog operativnog rada na lociranju i hapšenju Ratka Mladića. Više puta su izjavljivali da znaju gde se u određenim vremenskim periodima nalazio Ratko Mladić, ali da to ne mogu javno da obelodane. Međutim, s obzirom na to da je pitanje ubistva dvojice gardista izuzetno bitna stvar, moglo bi se reći stvar od državnog značaja, članovi Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom morali bi sva svoja saznanja da saopšte istražnom sudiji, a ta saslušanja pred istražnim sudijom bila bi proglašena tajnom i zatvorena za javnost sve dok se ne dođe do podataka bitnih za istragu o ubistvu vojnika. Nalazim da bi istražni sudija mogao da se obrati

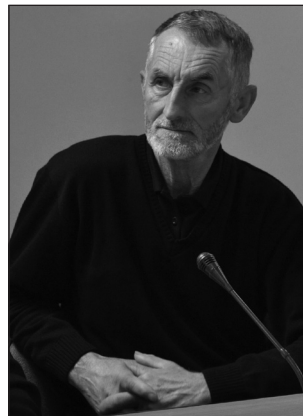
i istražiteljima Haškog tribunala sa zahtevom da mu dostave svoja saznanja o kretanju i skrivanju Ratka Mladića, jer bi i to doprinelo utvrđivanju istine o ubistvu dva vojnika. Da bi se rasvetlilo ubistvo dvojicegardista, Haški tribunal bi takođe morao da saraduje sa istražnim sudijom, bez obzira na tajnost podataka kojima raspolaže.

Umesto toga, tužilac Aleksandar Stojev, tražio je da istražni sudija pozove veštake iz istražne komisije, koju je formirao istražni sudija Vuk Tufedgžić, i Državne komisije, da bi usaglasili mišljenja. Budući da je istražni sudija Tufedgžić napravio neistinit izveštaj u kojem se navodi da su dvojica gardista stradala nakon što je jedan ubio drugog a potom izvršio samoubistvo, kao i da je to zvanično potvrđeno, ovakav predlog tužioca Stojeva, kao i dosadašnji kompletan angažman u ovom predmetu, navodi na sumnju da tužiocu nije cilj rasvetljavanje ovog zločina niti utvrđivanje ko ga je počinio, već nepotrebno prolongiranje i odugovlačenje postupka“.

Mog Dragana i Dražena Milovanovića ubili su Mladićeви ljudi

Tih dana je u Beogradu bila Karla del Ponte, insistirala je i tvrdila da se Ratko Mladić krio u objektu "Karaš". Nekoliko puta su nas pozivali Vladimir Vukčević i Bruno Vekarić i govorili "Nemojte da budete naivni, Ratko Mladić tada nije bio u objektu "Karaš". Rekli su nam da je bio u Beogradu, ulicu i broj. Vladan Batić, sada pokojni, pitao je da li znamo koliko je vremena trebalo da stigne hitna pomoć, došla je za 45 minuta, a Mladić je za deset mogao da bude na Novom Beogradu. Nađena su i vozila bez tablica, pitali smo i Vekarića i Vukčevića gde je bilo Mladićevo obezbeđenje, rekli su: "Oni su bili zbrinuti tu negde, u okolini"

Janko Jakovljević, otac ubijenog Dragana

I dalje nas interesuje samo prava istina. A od dana tragedije vodile su se istrage koje su ukazivale na to da pojedincima nije stalo do nje. To je posebno pokazao vojni vrh. Porodice nisu imale ni znanja, ni moći, jednostavno, prihvatile su to što im je Vojska servirala. Desetak dana nakon sahrane u raspravu o tragediji uključio se državni vrh Srbije, predsednik Boris Tadić, dodatno i mediji, čitava javnost. Ko je to ponovo pokrenuo, mi ne znamo. Došlo je do promene u Vojsci, tragedija se dogodila 5. oktobra, a Vojno tužilaštvo je ukinuto 31. decembra 2004. Vojska je brzo izašla sa nalazima, međutim, uključio se neko iz vrha, došlo je do formiranja Nezavisne komisije, ali je nju formirao Vrhovni savet odbrane. Ta komisija je radila po svom, kao i vojna, koja je smatrala da će uspeti u kratkom roku od dva meseca da obelodani izveštaje, govori za ovo izdanje knjige Janko Jakovljević, otac ubijenog vojnika Dragana Jakovljevića.

Došlo je do promena nakon formiranja državne komisije. Verzije su različite, prvi izveštaj koji je došao do nas bio je da je vojnik Milovanović ubio vojnik Jakovljevića, pa sebe. Pošto su svi meci ispaljeni iz Milovanovićeve puške. Međutim, ubrzo dolazi do promene u vojnoj komisiji i Vojska menja iskaz i mišljenje - nije više ubica Milovanović, već je Jakovljević. Mi, porodica Jakovljević, dva puta odbijamo ekshumaciju i dolazi do promena izveštaja Vojske, shvatili su da nećemo dati ni treći put.

TADIĆEVI NALOZI

Radili su telefoni iz kabineta predsednika Tadića, upozoravali su da se ponovna obdukcija mora raditi posle deset godina. Jer, nezgodno je to, gledati posle deset godina...

I predsednik Tadić je uticao na tok istrage, obaveštavali su nas da se mora raditi i druga ekshumacija, Milovanovići su prihvatili, mi nismo. Telefoni su radili, konačno smo, iz trećeg njihovog pokušaja, pristali na ekshumaciju. Neki ljudi su nam odmah rekli: "Sada će vaš sin biti ubica!". Kako to može? Kad su uradili obdukciju, došlo je do neslaganja u broju rana, s obzirom na to da su dečaci imali po dve prostrelne i po jednu ustrelnu ranu. A ubistvo je počinjeno Milovanovićevom puškom.

Susretali smo se sa svedocima koji su se prvi pojavili na licu mesta. Ta svedočenja su nam ukazivala da se isključuju ubistvo i samoubistvo, znači da ih je ubila treća osoba. To je potvrdio i stariji vodnik Kovačević koji je uzeo Milovanovićevu pušku. On je rekao da vojnik Jakovljević nije davao znake života i da je vojnika Milovanovića pitao šta se desilo, ko je pucao i odakle. Milovanović je rekao da je pucano iznutra, iz zgrade. Uzeo je Milovanovićevu pušku i stavio okvir, da bi se branio. To i danas stoji u njegovoj izjavi, da je očekivao da će se ponovo otvoriti vatra i da je zauzeo položaj da pruži otpor. Niko nije ponovo pucao, pa je on pozvao dežurnog, on je došao i sneli su Milovanovića. O prvom vojniku niko nije obavestio Hitnu pomoć kada je došla, rečeno im je da postoji samo jedan vojnik. A i mnogo je vremena prošlo do dolaska Hitne pomoći, 40 minuta. To je na nešto ukazivalo, da u srcu Beograda ne stigne Hitna pomoć za deset, petnaest minuta. Kad su došli, stavili su Milovanovića u vozilo, on je samo ponavljao "Jaoj, majko, umreću", bolovi su bili jaki. Tek posle nekog vremena javljeno je da postoji i drugi vojnik. Verovatno je neko pokušao da nešto zataška, ili sakrije tragove.

"VOJNIK UBIO VOJNIKA"

Tragedija se dogodila u 9 i 15 časova, a dokazano je izjavom jednog svedoka koji je radio na video - nadzoru da telo vojnika Jakovljevića nije pomerano do 18 časova. A šta smo mi znali, kad je Vojska ovde došla, rekli su da je došlo do tragedije na straži, "vojnik Milovanović ubio Jakovljevića". Videli smo se sa porodicom Milovanović, meni je bilo nezgodno da se sretnem s njima, njihov sin je ubio mog sina i oduzeo sebi život. Bilo je teško.

Mediji su već uveče objavili dase general Branko Krga vratio sa službenog puta u inostranstvu. Njemu je, navodno, stalo do dva vojnika. Nisu čista posla, videlo se, sve je stvaralo neku sumnju. Sutradan ujutru smo se sreli sa Krgom,

ministrom odbrane Prvoslavom Davinićem, Ćosićem (komandant Gardijske brigade), insistirali su na tome da ne znaju šta se desilo. Trebalo je da sa jednim pukovnikom odem na VMA da preuzmemo telo, da vidimo šta ćemo u vezi sa sahranom. Ja sam rekao da želim da vidim telo svog sina. Smogao sam snage, video sam rane, presečen je kao rafalom. Milovanovića nisam video, i on ima dve prostrelne i ustrelnu ranu, po izveštaju. Uspeo je rukom da se malo zaštiti. Da je Hitna pomoć došla na vreme, preživeo bi. Tih dana je u Beogradu bila Karla del Ponte, insistirala je i tvrdila da se Ratko Mladić krio u objektu Karaš. Nekoliko puta su nas pozivali Vladimir Vukčević i Bruno Vekarić i govorili “Nemojte da budete naivni, Ratko Mladić tada nije bio u objektu ‘Karaš’”. Rekli su nam da je bio u Beogradu, ulicu i broj. Vladan Batić, sada pokojni, pitao je da li znamo koliko je vremena trebalo da stigne hitna pomoć, došla je za 45 minuta, a Mladić je za deset mogao da bude na Novom Beogradu. Nađena su i vozila bez tablica, pitali smo i Vekarića i Vukčevića gde je bilo Mladićevo obezbeđenje, rekli su: “Oni su bili zbrinuti tu negde, u okolini”.

Insistirali smo da se Mladić sasluša, on saslušan u Hagu, tvrdio je da tada nije bio u Beogradu. Tu su neslaganja velika. I nama je to razumljivo, beži, čupa se. A Vukčević i Vekarić tvrde da je bio. Rekao je i da o tragediji u Topčideru ne zna puno, a da najviše zna Branko Krga. I potvrdio je da su njegovi ljudi bili tu. Što upućuje na to da su ubice iz redova njegovog obezbeđenja, a nezvanično se spominje i Kurak, čije ime je poznato iz slučaja Ćuruvija.

Pismo sa potpisom “obezbeđenje Ratka Mladića” napisalo je, očigledno neko vojno lice. Iz istrage nam je rečeno da je nemoguće utvrditi ko je to pismo poslao. Pogrešili smo što smo predali moje pismo koje nije bilo otvarano, otvoreno je samo ono koje je upućeno porodici Milovanović. Pretpostavili smo da je isto.

Ponovo se vraćamo na to ko je i šta bio Mladić, koliko je ljudi njega čuvalo. To su sve činjenice. A vidite i slučaj svedoka Kovačevića, njemu su sva prava ukinuta. Kaže da se boji za decu, od koga? Od vojnih organa i samog Vuka Tufegdžića, vojnog istražnog sudije. Sve zbog toga što je pričao pravu istinu. A Tufegdžić je prošao prvi reizbor, u drugom nije prošao. Možda bi on i izmenio iskaz, pokušavao je par puta, ali je u spise ušlo ono što je prvo izgovorio.

Imajući sve okolnosti u vidu, znajući da je ranije Vojska bila u obavezi da štiti Mladića, do 2003, sve što je kasnije radila bilo je po naređenju nekog iz vrha, protivzakonito. Činila je to uz nečiju pomoć, imali su neke posebne izvore za finansiranje.

Prethodni predsednik je bio Vojislav Koštunica. Mi smo ogorčeni na njega, nikad nas nije primio. A pozivali su nas i primali svi iz vojnog vrha.

VOJNICI: "Čuvamo pojedince i neke ludake!"

Pričali su neki vojnici posle tragedije, kada su pitani šta su čuvali, da "čuvaju pojedince". Čak i "čuvamo neke ludake". To su govorili vojnici koji su bili stražari u Topčideru. Došli su na sahranu, dolazili i kasnije, kada su saslušavani, nisu smeli puno da pričaju. Sada, kad se sa nekima od njih čujem, već su priče drugačije. Kažu: "Znamo mi sve, šta smo čuvali i koga smo čuvali".

A kroz medije su plasirane i priče kojima se objekat "karaš" povezuje sa trgovinom drogom i cigaretama. Optuživan je i sin komandanta Gardijske brigade.

Pojavio se u istrazi i oficir Jevđević, komandant Vojne policije, čija su svedočenja bila vrlo korektna. Rekao je da su on, Branko Krga i Prvoslav Davinić mogli da kontrolišu svaki objekat. Međutim, kada je došao u kontrolu objekta "Karaš", povodom izjave Karle del Ponte, na straži su bili baš moj Dragan i Dražen Milovanović. Upamtio ih je. Pamti i da su mu otpozdravili, ali su pozvali nekog radi provere. Tek nakon provere morali su da ga puste. Tada je pronađena neka oprema koja nije bila prijavljena. Kada je za to čuo komandant Gardijske brigade Ćosić, pitao je kako su smeli da ih puste. Od tada su bili skoro na ratnoj nozi, a niko više nije smeo da uđe u objekat bez Ćosićevog odobrenja. A Jevđević je imao ovlašćenje ministra vojnog i načelnika Generalštaba. Pronađeni su vozila bez tablica i oprema, bilo je toga u svakom objektu, ali je samo u "Karašu" straža pružila otpor. To ukazuje na prljave poslove, neka skrivanja, osvetu, učutkivanje. To smo tvrdili, tvrdimo i dan - danas, da su vojnike ubili Mladićevi ljudi.

Ko je pucao, ne znamo.

KONTRADIKTORNE IZJAVE: Bio sam siguran, nakon svih tih iskaza i tvrdnji Vojske, pa onda, s obzirom na rane na mom detetu i na Milovanoviću, da je isključeno samoubistvo i ubistvo. Ono što je radio američki FBI potvrdilo je i odstojanje, jedan je metak ispaljen sa tri metra, a drugi sa 60 centimetara. Svi ostali su sa dva do tri metra. Jedno isključuje drugo. Rane su kod Milovanovića nanete mecima ispaljenim i sa četiri metra.

NENAD ĆOSIĆ, SIN KOMANDANTA GARDIJSKE BRIGADE, bio je zadužen za video-nadzor, a video nadzor bio je isključen. Navodno je video rekorder bio na opravci. Vojnici su znali Nenada Ćosića kao sina komandanta, nisu smeli ništa da mu kažu. Posle je potvrdio da su u garažama bili njegovi automobili bez tablica. Mi ne sumnjamo u Ćosića.

Čuli smo priče da je Koštunica bio blizak sa tadašnjim vrhom Vojske, a došlo je ubrzo do promene vlasti.

Naša deca su videla Mladića, druge begunce ili kriminal

Deset godina laže nas državni i vojni vrh, ne dozvoljavaju da se proces okonča, jasna je motivacija, ali ova priča nema kraja. Deset godina nema istine o ubistvu dece niko ništa ne govori, a država zna ko je i zašto njih ubio. Ipak, očekujem da će se doći do istine, ali i do nekog suđenja.

Petar Milovanović, otac ubijenog Dražena

Država dosad nije htela da otkrije ko je ubica, nego su nam pričali različite priče, meni jednu, Janku Jakovljeviću drugu, iza svega je stajao istražni sudija Vuk Tufegdžić, a laži su nam govorene od prvog dana. Vojska je govorila Janku Jakovljeviću da je moj sin ubio njegovog, od trenutka tragedije su koristili svaku priliku da lažu, kaže za ovo izdanje knjige Petar Milovanović, otac ubijenog Dražena. On tvrdi da državni i vojni vrh “i danas znaju sve, ali neće da otkriju”. “Ne može država da ne zna šta se desilo u objektu koji je čuvala Vojska. To su priče za malu decu. Postoji motivacija, ali nema kraja. Deca su tu u krugu videla nekog ili nešto, pa su likvidirana. Ja verujem da je to Ratko Mladić, a ne bi me iznenadilo ni bilo šta drugo. To bi mogao da bude još neki poznati haški begunac, kriminal, šverc droge. Sve je moguće. Pričali su razne priče o našoj deci, da su nesposobna za služenje vojske, doživljavali smo razne neprijatnosti. Informacije se kriju od porodica, neće da kažu istinu zbog toga što je to nekom u interesu. Lagali su nas sedam godina dok nisu objavili da su deca pobijena, sada to nastavljaju i ne dozvoljavaju da se bilo šta pokrene. Lagali su nas i Tadić, i vojni vrh, i vojni sud, Tufegdžić najviše. Vojislav Vukčević i Vladimir Vekarić su nam rekli da su deca ubijena, obećali da će da pomognu, ali ne pomažu”, zaključuje Milovanović.

Sramna istraga za anale srpskog pravosuđa

Vojnici su ginuli kao u ratu • Lajt motiv topčiderskog dvostrukog ubistva je njegova politička pozadina • Uništavani su biološki tragovi koji mogu da doprinesu jednoj sveobuhvatnoj rekonstrukcij • Nije bilo grešaka istražnog sudije, reč je o nameri.

Olga Batić, zastupnica porodica ubijenih vojnika

Nakon deset godina ostaju jedino gorki ukus u ustima i pitanje zašto nije bilo političke volje da se dvostruko ubistvo rasvetli. Oni koji su zločin zataškavali misle da im ide u prilog to što se ne objavljuje istina o izvršiocu. Istraga je, nažalost, u toku, normalno je da imam sumnju o tome ko je izvršilac. A reč je o ubistvu, o čemu svedoči i superveštačenje. Predmet Topčider je ubistvo dvojice gardista na straži i sigurno je da postoji politička pozadina, hteo to neko da prizna ili ne. Zastupnici porodica su više puta ukazivali na činjenicu da je 2004, 2005. i 2006. bilo toliko pogibija u Vojsci, kao da je Srbija bila u ratu, kaže u razgovoru za ovo izdanje knjige Slučaj Točider - anatomija državnog zločina, Olga Batić, punomoćnica oštećenih porodica.

Da li su, da konkretizujemo, vojnici videli, kao što tvrde njihovi roditelji, videli haškog optuženika Ratka Mladića, nekog drugog visokorangiranog begunca, ili kriminal, šverc?

Ratko Mladić negirao je svoju bilo kakvu umešanost; mi smo tražili da se sasluša kada je postao dostupan, Više tužilaštvo je prihvatilo da se Mladić sasluša kao svedok, Tužilaštvo za ratne zločine ne prihvata. Izgubilo se na vremenu, a mogao je da se sasluša u pritvorskoj jedinici. Mi smo kasnije, upućivali podneske Ministarstvu pravde i postupajućem Višem javnom tužilaštvu. Na kraju je došlo do prepiske sa Ministarstvom pravde Holandije, upućena je zamolnica, holandsko ministarstvo prihvatilo i Mladić je saslušan u svojstvu svedoka u Ševeningenu. Njegov odgovor bio je da koristi priliku da izrazi saučešće porodicama ubijenih, da ništa o tome ne zna.

Dakle, nemam javni odgovor na pitanje ko i zašto, da ne bih nekog podrešno okvalifikovala. Imajmo u vidu da je to 2004. godina, setimo se političkog ambijenta i istrage, a znamo za docnije sprovođenje istrage protiv Vuka Tufegdžića. Setimo se samo toga da nije nijedna procesna radnja preduzeta u istrazi protiv njega, od 2005. Ne može takvo nepostupanje da bude slučajno.

Menjali su se ljudi u državnom vrhu, problem je ostajao. Zbog čega je nekom u interesu, odnosno smatra da mu je u interesu, da nešto toliko očigledno ostane nerazjašnjeno?

Političkom vrhu, tačnije, mnogima koji su se nalazili u njemu, ili se sada nalaze, nije u interesu da kaže javnosti šta zna o ovom predmetu. A mnogi koji su se nalazili na vrhu imaju saznanja i mogli bi da kažu šta se desilo u "Karašu".

Dolazimo li do pitanja ratnih zločina, odnosno počilaca. I do sintagme "politička volja"?

Da je istraga rađena sa političkom voljom o kojoj govorite - ona bi bar kraće trajala.

U Skupštini Srbije ste pokrenuli ste, nažalost bezuspešno, formiranje anketnog odbora za slučaj Topčider?

U svojstvu narodnog poslanika 2012. podnela sam predlog za formiranje anketnog odbora koji bi istražio političku pozadinu ubistva vojnika u Topčideru. Iskreno, mislila sam da taj predlog niko neće ni pogledati, a kamoli razmotriti. Desilo se neočekivano, pa je Vlada, 8. aprila 2013. usvojila moj predlog odluke. Ali, tražila je da ne insistiram na rečima "politička pozadina". Očigledno je da politička pozadina postoji, a nekome ne odgovara što je ona lajt - motiv u ovom predmetu.

Anketni odbor nije formiran, usledili su rekonstrukcija Vlade, izbori...

Koji su, po Vašoj oceni, glavni propusti u istrazi?

Najočiglednije je sramno vršenje uviđaja. Mesto uviđaja bilo je očišćeno, vojni istražni sudija nije izdao naredbu za pretresanje objekata, na zemlji i pod zemljom, s obzirom na to da iz vile "Mir" Slobodana Miloševića postoji izlaz.

To su propusti koje sam navela u zahtevu za formiranje anketnog odbora. Isti taj sudija, Vuk Tufegdžić, činio je značajne propuste i to je razlog za pokretanje istrage protiv njega. Ali, protiv njega, kao ni protiv veštaka, nije preduzeta nijedna procesna radnja od 2005.

Tufegdžić nije naložio ni pretresanje lica koja su se nalazila u objektu. Recimo Nenada Ćosića, sina komandanta Gardijske brigade, lice kriminogenog ponašanja koje se vodilo u kaznenoj evidenciji. Upravo Ćosić poligrafisan je 16 dana nakon ubistva vojnika i nakon što mu je odobreno letovanje. Takođe, nije naređeno pretresanje, detektovanje kola koja su se, suprotno svim pravilima, nalazila u objektu "Karaš", nije naređeno saslušanje stanara iz susednih zgrada, a sigurno je da su oni jasno videli mesto događaja. postojala je i sumnja da se u tim zgradama nalaze lica koja su mogla dati neka obaveštenja o krivičnom delu i učiniocu. Ali, u postupanju vojnog istražnog sudije najdegutantnije je to što je otišao korak dalje - tog dana izvršen je niz radnji suprotan zakonskim ovlašćenjima, narušena je konfiguracija terena, prosejavanjem zemlje na više mesta. Od 14 čaura, samo 11 je dostavljeno na balističku analizu prvog dana uviđaja. Propušteno je to da se uzmu parafinske rukavice od svih ljudi koji su se nalazili u krugu kasarne. Nije data naredba da se na automatskim puškama, a Tufegdžić sumanuto tvrdi da je njima izvršeno ubistvo i samoubistvo, izvrši DNK analiza, niti da se izvrši analiza papilarnih linija, iako je bilo jasno da se ne nalaze kraj tela vojnika. I da postoji razlog da se na njima mogu nalaziti tragovi počinioeci. Puške i projektili odmah su dostavljeni balističarima, a upravo protiv nekih od njih pokrenut je istražni postupak. Uništavani su biološki tragovi koji mogu da doprinesu jednoj sveobuhvatnoj rekonstrukciji. Ova istraga treba da uđe u anale srpskog pravosuđa kao nedostojnost za obavljanje sudijske funkcije.

Anonimna pisma?

Identične su sadržine. Rađeno je DNK veštačenje, bez rezultata.

Znate li nešto više o saznanjima dr Vladana Batića, svoga oca, koji je prilikom uviđaja otkrio unutrašnjost zgrade čiji je ulaz bio zamaskiran, za koju je rečeno da je trafo - stanica koja nije u upotrebi?

Samo sam sporadično slušala o tome, tada nisam bila uključena u predmet, ne znam ništa više.

Ulaz je bio maskiran, unutra objekat koji je mogao da se koristi za stanovanje, magacin...

Za različite svrhe...

Da li ponovo dolazimo do propusta u istrazi?

Naravno. Ali nisu to propusti u neznanju, nego sa namerom.

Dakle, zaključak je da propusta nema. Vidite li tu rukopis tajnih službi, budući da je reč o baražnoj vatri, usmerenoj na učutkivanje medija, diskvalifikaciju žrtava, pritiske na medije i porodice. Kao da je nekome bio cilj da potpuno izbezumi porodice koje nisu znale gde se nalaze, ali i da diskvalifikuje veštake?

Ne bih to isključila, s obzirom na to šta se dešavalo porodicama, ali i punomoćnicima. Konkretno, znam za slučajeve kada je moj otac dobijao pretnje, to nisu pretnje nekoga ko je bio dokon i nije znao šta da radi. Bio im je za cilj učutkivanje, da se ne govori ono što se govorilo. I mediji su trpeli pritisak koji nije mogući ako ga čine samo političke strukture.

Da li ste bili uključeni u komunikaciju Vladana Batića sa izvorima?

Nisam, znam samo da je bilo spočitavanja, čak i iz nevladinog sektora, da istraga ne napreduje zato što je punomoćnik porodica Vladan Batić, koji ima odgovarajuću političku konotaciju. A sigurna sam da se na ovom predmetu ne bi uradilo ni ovoliko, bez njegovog insistiranja na veštačenjima. Konačno, rezultat njegovog rada, kao i rada kolege Savića, je dokaz da se radilo o ubistvu a ne samoubistvu. Uz saglasnost porodica, preduzimaćemo i druge mere koje su nam ostale na raspolaganju. Iskreno, ne znam na kakav odjek će naići te mere kod onih koji treba da postupaju po njima.

I dalje je interesovanje javnosti za ovaj predmet veliko, sporadično se i porodicama i zastupnicima javljaju ljudi koji tvrde da imaju informacije, navodno, iz prve ruke. Čini mi se, sa ciljem da se potpuno zamagli istina, kao i proteklih deset godina.

Boris Tadić, bivši predsednik Srbije:

Nemam vremena

Predsednik Srbije u vreme ubistva u Topčideru, danas lider Nove demokratske stranke, Boris Tadić nije želeo da komentariše slučaj Topčider povodom desete godišnjice ubistva gardista. On nije hteo da razgovara sa novinarom koji je njegovoj PR službi rekao da bi postavio pitanja u vezi sa zločinom, naravno, ni da odgovori na pitanja kako ocenjuje danas ovaj zločin i istragu, kako se dogodilo da taj slučaj ostane nerazjašnjen, da li je on nešto preduzeo povodom toga i ima li saznanja ko je odgovoran.

Izuzev toga što nije odgovorio na konkretna pitanja o slučaju Topčider, Tadić je na pitanje da kaže bilo šta povodom ovog slučaja deset godina kasnije, preko svojih saradnika, poručio da „nema sada vremena za to“.

Pitanja koja su Borisu Tadiću poslata, a na koja nije želeo da odgovori su:

1. Rekli ste da ćete se povodom slučaja Topčider oglasiti kad bude završena istraga američkog FBI. Američki istražitelji završili su istragu i konstatovali da su vojnici ubijeni. Imate li sada ocenu ovog zločina i istrage vođene povodom njega?

2. U vreme ubistva gardista u Topčideru potraga za Ratkom Mladićem, bivšim komandantom Vojske Republike Srpske, bila je u toku. Boravkom Mladića i njegovog obezbeđenja u vojnim objektima, u javnosti, pa čak i u Haškom tribunalu (Tužilaštvo), objašnjena je smrt gardista. Tužilac Dermont Gruv i direktno. Kako se dogodilo da taj slučaj i danas ostane nerazjašnjen?

3. Da li ste nešto preduzeli u slučaju Topčider? Osećate li odgovornost zbog loše i nepotpune istrage vojnih istražnih organa? Imate li saznanja o tome ko je odgovoran?

Tadić ćuti, možda misli da je tada pametniji. A možda i ne sme da govori.

Novinari u šetnji pravosuđem

U Višem sudu u Beogradu povodom slučaja Topčider kažu da su bile sprovedene istrage protiv NN lica, ali da pošto u tom predmetu niko nije bio optužen niti je pokrenuta istraga protiv određenih lica, Sud nije mogao da sprovede nikakve dalje radnje. Iako zvaničan odgovor ovim povodom nismo uspeli da dobijemo, rečeno nam je da je to pitanje za Više javno tužilaštvo i da dok oni ne dođu do nečega u ovom slučaju Viši sud ne može ništa da pokrene.

U Višem javnom tužilaštvu rečeno nam je, pretpostavljate, nezvanično, naravno, da jedino mogu da kažu da se „slučaj nalazi u Višem tužilaštvu“ i da tamo možemo da potražimo sve što nas zanima.

Prvoslav Davinić,
bivši ministar odbrane Srbije i Crne Gore:

Zavera protiv Vojske

*Apsolutno ne verujem da se Mladić skrivao u Topčideru * Kao predstavnik države u to vreme nisam imao nikakvog razloga da dovedem u pitanje izveštaj državne komisije * Ako je neko trebalo da snosi odgovornost, to je načelnik Generalštaba, ne ja.*

Razgovarao: Dušan Komarčević

“Mislim da je neko iz državnih institucija hteo da ostavi slučaj Topčider nerazjašnjen da bi bacio ljagu na vojsku.” Ovo je, između ostalog, izgovorio Prvoslav Davinić, ministar odbrane SCG u vreme kada su kod vojnog objekta na Topčideru upucana dvojica gardista Dražen Milovanović i Dragan Jakovljević. U razgovoru za ovo izdanje knjige, on kaže da ni nakon deset godina nije izmenio svoj prvobitni stav o ovom događaju, ali dodaje da “je taj stav evoluirao u znatnoj meri zbog toga što sam počeo da postavljam sebi dodatna pitanja koja u trenutku nakon te strašne tragedije nisam postavljao, jer sam smatrao da su stvari vrlo jasne”.

Kažete da je Vaš stav evoluirao. U kom smislu?

Voleo bih da objasnim kakava je situacija bila tada i onda ću doći do toga kakva je sada, 10 godina kasnije. Kada se taj događaj desio, bio sam u zvaničnoj poseti Holandiji. Dobio sam tog jutra obaveštenje o tome, prekinuo posetu i odmah sam se vratio u Beograd. Kao što sam rekao, takve stvari se dešavaju u vojsci, ali je ovaj slučaj bio izuzetno važan zato što se radilo o dvojici vojnika. Prvi izveštaj koji sam dobio u Holandiji je ukazivao na to da su dvojica vojnika stradala. U tom roku od nekoliko sati nije odmah moglo da se zna kako. Ja sam smatrao da treba odmah da se vratim. S obzirom na težinu slučaja i uzevši u obzir da sam nakon Borisa Tadića bio drugi civilni ministar odbrane, da sam postavljen kao stručnjak za bezbednost bez tereta iz prošlosti, smatrao sam da je najbolje da ja izađem sa objašnjenjem šta se tu zapravo desilo. Vi znate da je Vojska u to vreme još uvek nosila opterećenje iz prošlih ratova, tako da je u delu demokratski orijentisane javnosti postojala jedna podozrivost. Da je

izašao neko iz Vojske, smatrao sam da bi to bilo primljeno sa dozom skepse. Zbog toga sam rešio da ja izađem sa izjavom i da dam objašnjenje koje će zadovoljiti sve.

Međutim, zanemario sam činjenicu da Generalštab u to vreme nije bio podređen Ministarstvu odbrane. Drugim rečima, ministar odbrane i načelnik Generalštaba su manje-više bili u jednoj ravni. Načelnik nije bio podređen ministru, Garda je bila pod njegovom komandom, kao i celokupna Vojska. To znači da je po tadašnjim pravilima, Generalštab trebalo da izađe sa odgovarajućom izjavom i da objasni o čemu je reč.

Tražio sam izveštaj od načelnika Generalštaba, Vojno-bezbednoste agencije (VBA) i istražnog sudije. Svi su mi dali izveštaj koji je ukazivao na to da je došlo do tragedije u kojoj su bila uključena samo dva vojnika. Pošto nisam imao nikakve druge ingerencije, niti je bilo u mojoj nadležnosti da bilo šta istražujem, izašao sam sa izjavom na osnovu mišljenja najmerodavnijih u Vojsci. Nakon toga, došlo je do raznih špekulacija i do politizacije čitave stvari. Mnogi političari su na toj tragediji skupljali političke poene.

Međutim, osim ove istrage, pokrenuta je još jedna, koju je vodila takozvana nezavisna komisija. Ti rezultati su bitno drugačiji i ukazuju na prisustvo treće osobe?

Upravo zbog tih špekulacija u javnosti, mi smo došli do zaključka, služeći se analogijom sa zapadnim demokratskim sistemima, da se razjašnjenje problema poveri nekoj samostalnoj nezavisnoj komisiji.

Kad kažete “mi”, na koga mislite?

O tome sam se intenzivno konsultovao sa Svetozarom Marovićem, predsednikom državne zajednice SCG, sa Filipom Vujanovićem i sa Borisom Tadićem koji je posebno bio zainteresovan jer je pre toga bio ministar odbrane, pa je na izuzetan način osećao posebnu odgovornost. Smatrali smo da će državna komisija u delu javnosti povezana sa onim što je država značila devedesetih, sa manipulacijama i slično. Iako, niko od nas nije sumnjao u nalaze te komisije. Sveta Marović je sugerirao da nam treba nezavisna komisija.

Kada govorimo o rezultatima te druge komisije, vrlo je važno da se jednom za svagda razjasni koji su bili njihovi nalazi. Stručnjaci koji su tamo radili došli su do različitih zaključaka. Podelili su se između sebe i ni sami nisu bili jedinstveni o tome šta se tamo desilo. Većina, uključujući i predsednika komisije Božidara Prelevića, smatrala je da su vojnici ubijeni. Dvojica eksperata nisu to

podržala. Oni su smatrali da je došlo do situacije, u kojoj su oni bili involvirani i niko više.

Međutim pošto je predsednik komisije imao decidan stav o tome, u javnosti je preovladalo mišljenje da je to stav komisije.

Ja ne želim da pobijem bilo šta, samo želim da objasnim šta je zapravo bilo. Izveštaj je podnet, međutim mi na plenumu te komisije nismo mogli da postignemo konsenzus. Tako smo svi došli do zaključka da bi bilo neprihvatljivo i neozbiljno da sad kažemo: 'Komisija je radila i došla do zaključka da su četiri člana za, a dva protiv. I mi se svrstavamo na jednu stranu.' Zato smo usvojili jedan kratak izveštaj, na pola stranice, u kojem se kaže da je izvršena ozbiljna analiza, da postoje indicije da su stvari mogle da se odvijaju na jedan ili drugi način; međutim, da zbog ograničenog vremena u kojem je komisija radila nije mogao da se usvoji jedinstven izveštaj i komisija jednoglasno smatra da bi ispitivanje moralo da se nastavi od strane drugih organa, ali da komisija time nije završila svoj rad.

Stvar je završena na tome.

Kao ministar bez stručnog znanja nisam mogao da se opredeljujem da li su stvari ovakve ili onakve, ali sam davao mogućnost stručnjacima da imaju pristup svemu i da dođemo do istine.

Ipak, taj slučaj je do danas nerazjašnjen?

Sad, da li smo došli do istine ili ne ja to ne mogu da kažem, mada kao predstavnik države u to vreme nisam imao nikakvog razloga da dovedem u pitanje izveštaj državne komisije. I ja ga ni danas ne dovodim u pitanje.

Rekli ste da ste sebi postavljali neka pitanja u međuvremenu, da je Vaš stav evoluirao?

Dovodim u pitanje puno toga što je moralo da se desi u ovih deset godina, što bi dokazalo da je taj izveštaj tačan ili nije tačan. Prelević je stalno govorio da je njegova komisija stala na onome što se desilo u okviru te kasarne, da dalje nisu išli. Postavlja se pitanje zbog čega ta istraga nije nastavljena. Ja imam ozbiljne primedbe na rad bezbednosnih službi Generalštaba i VBA. Oni su meni prvih nedelju dana posnosili izveštaje, uveravali me da će to biti istraženo. Međutim, nakon što je istraga završena, svi su učitali. Kada se postavlja pitanje, da li je to neko sa strane uradio, VBA je morala da izađe sa svojim izveštajem, jer i oni su vršili istragu. Zašto se bezbednosne službe Generalštaba nisu oglašavale o

tome? Zašto civilni istražni organi ili Tužilaštvo nisu pokrenuli istragu na osnovu tvrdnji komisije koju je vodio Prelević? Lako smo mogli da utvrdimo da li je tačna teorija da je u incidentu učestvovao neko spolja.

Ja sam Preleviću predočio da se slučaj Topčider desio u utorak, a da smo mi u petak, nekoliko dana ranije, imali dojavu od Karle del Ponte da se Mladić krije u tom objektu. Ja sam dao nalog vojnim i drugim službama zaduženim za otkrivanje haških begunaca da izvrše iznenadnu inspekciju tog objekta. Oni su upali, istražili su, tamo nikoga nisu našli.

U toj inspekciji je bio i oficir Dragoljub Jevđović, koji je posvedočio da su tada pronađena neka vozila bez tablica. Toga je, kako kaže, bilo i u drugim objektima, ali je samo u “Karašu” straža pružala otpor?

Znate šta, oni se drže dosta tajnovito. Mislim na VBA i vojsku uopšte. Moje ingerencije kao ministra nisu bile da prate rad VBA, mi smo imali ovlašćenje da damo nalog službi da obavi zadatak, a oni nama posle podnose izveštaj. Oni su ušli u taj objekat i ja sam dobio izveštaj da ništa nije nađeno. Ja sam godinama govorio da je besmislica da se begunci skrivaju tamo, da nikoga nismo tamo našli. To je malo verovatno. Zapravo, nije verovatno.

Florens Artman, portparolka tadašnje haške tužiteljke, izjavila je da nije isključeno da se Mladić skrivao baš u tom delu Beograda. A, tokom suđenja Mladićevim jatacima, jedan oficir Vojske Republike Srpske posvedočio je da je jedinica koja je štitila Mladića bila “na hrani” u Topčideru?

Čuo sam za to, međutim, da vam kažem – Topčider je širok pojam. Ovaj objekat se svrstava u posebne objekte. U tom objektu nema uslova za ishranu vojske. Kada nas je Haški tribunal obavestio da se oni možda skrivaju u tom objektu, otišao sam tamo da ga obiđem i da vidim da li stoje te priče. Kada uđete tamo, proteže se jedan hodnik i nakon 50 metara nailazite na punkt, na kontrolu. Vi ne možete da prođete pored njih, a da vas niko ne vidi. Potom se hodnik širi i tu imate radnike koji održavaju ventilaciju, svetlo... To radi oko dvadesetak ljudi. Haški begunci ne bi mogli da se kriju tu, a da ih straža i ti radnici ne primete. Gde može tajna da se sačuva među dvadeset Srbina...

Dakle, VBA je rekla da su izvršili pretragu i da tamo nikoga nema. Ali, moram da kažem, da oni u tom izveštaju nisu rekli: nikoga nema, niti je bio niti se tamo neko krio. Oni su samo rekli mi smo ušli u to vreme, obavili istraživanje i konstatovali da nikoga stranog u objektu nema. Počnete da razmišljate kasnije, pa šta to znači da u datom trenutku nije bilo? Da li ih je bilo ranije ili

posle toga? Zašto zbog velike pažnje javnosti niste izašli sa nekim izveštajem? Naravno, ja sam posle otišao s tog položaja, pa nisam mogao da postavljam ta pitanja.

Uprkos tome, Vi ni danas ne verujete da je slučaj Topčider na bilo koji način povezan sa skrivanjem haških begunaca?

Apsolutno ne verujem i tvrdim da nije. Mada, moram da vam kažem, nakon što sam napustio ministarsku funkciju, donkle sam korigovao stav o tom pitanju: tog petka u tom objektu nije bilo haških optuženika. Da li je bilo u četvrtak ili u ponedeljak – ja to ne znam, jer mi niko nije podneo izveštaj za te dane. Lično, verujem da se tamo nisu skrivali ni pre ni posle.

No, osim izveštaja ove dve komisije, postoji i i izveštaj zapadnih stručnjaka, koji su zaključili da je u tom slučaju učestvovala treća osoba?

Taj izveštaj nije nekontroverzan. Njima nije to dostavljeno odmah. Dostavljeno im je kasnije. Oni nisu izvršili obdukciju, nego su na bazi nalaza naših stručnjaka vršili neku analizu. Ne dovodim ja u pitanje tačnost onoga što su oni rekli, samo postavljam pitanje čiji su nalazi njima dostavljeni? Da li od patologa Aleksandrovića koji je tvrdio da su se vojnici međusobno ubili ili od komisije koja tvrdi da je to treća osoba uradila? Ja to ne znam i zbog toga ne mogu da se opredelim.

Zahtevali ste, nakon početnih saznanja, od predsednika SCG Svetozara Marovića hitno održavanje sastanka Vrhovnog saveta odbrane. Tom prilikom ste rekli: “Postoje neka saznanja koja se odnose na mogućnost da istraga nije dovoljno profesionalno urađena i da su napravljeni neki propusti.” Koji su to propusti, ko je trebalo da odgovara?

Ja sam tražio vanrednu sednicu VSO i tamo sam izneo svoje sumnje u pogledu jednog drugog slučaja u kojem se radilo o samoubistvu vojnika. Obdukcioni nalaz je sadržao neke elemente zbog kojih sam kao laik, ali ljubitelj kriminalističkih romana počeo da postavljam određena pitanja...

Čekajte, ova saznanja o kojima su pisali mediji se, dakle, ne odnosi na Topčider, već na drugi slučaj?

Tako je, to se uopšte ne odnosi na Topčider.

Izjavili ste: “Veštačenjem je nepobitno utvrđeno da je tehnički sistem obezbeđenja objekta bio ispravan i da nije bio registrovan ulazak, izlazak

niti prisustvo stranih lica”. To nije tačno, dokazano je da nije radila kamera koja je pokrivala mesto ubistva i da je za ispravnost uređaja bio zadužen sin komandanta Gardijske brigade?

Ja sam tada bio u Holandiji na službenom putu, koji sam prekinuo čim su mi javili šta se desilo. Dakle, ja dolazim iz Holandije uzbuđen, sledećeg dana svi dolaze u moj kabinet gde imamo sastanak, tamo mi podnose izveštaje istražni sudija, VBA, načelnik Generalštaba: svi kažu imamo podatke. I ja dajem takve izjave. Onda se ispostavi da te informacije nisu tačne. Naravno, trebalo je pozvati ljude na odgovornost.

Još jedna stvar: tad su se raspredale sve te priče i Vojska se držala prilično zatvoreno, pa sam im predložio da otvorimo taj objekat medijima, jer kad nema tajnosti onda nema ni senzacije. Nekoliko dana nakon što smo se dogovorili da to uradimo, pozvao me je Boris Tadić i rekao: “Slušaj, nemoj da praviš medijski cirkus, da sad dođe tu 20-30 novinara. Pozovi državne agencije.” I naravno, pozovem Tanjug i RTS. Umesto da čitam pohvale u novinama, stigli su napadi da su to ponovo neke “mučke”.

Oni su tada videli ceo objekat.

Prilikom uviđaja otkriven je zamaskirani ulaz u objekat “Karaš”, međutim o tome nije bilo reči prilikom Vašeg obilaska sa novinarima?

Oni su ušli, slikali su, niko im nije rekao: ovo možeš, ovo ne. Postoji taj tunel koji negde tamo ima izlaz. Ne mogu da se setim da li je izlaz bio u funkciji ili je bio zatvoren. Zašto je postojao, ja to ne znam.

Rekli ste i: “Prisustvo barutnih čestica dokazano je samo kod poginulih vojnika, čime se isključuje da je neko treći bio na mestu događaja.” Kako je moguće na osnovu ovoga isključiti prisustvo trećeg lica?

Opet se vraćam na to da nisam ja vršio tu istragu niti sam bio u stanju da bilo šta zaključujem sam. Menio su davali te izveštaje. Ja sam ih čitao i izlazio pred javnost, misleći da će mi se kao civilu i čoveku sa ugledom verovati. Međutim, u retrospektivi mislim da je trebalo da puštam nadležne, pa neka ih onda mediji pitaju.

Smenili ste komandanta Gardijske brigade pukovnika Radomira Čosića. Takođe ste doneli odluku o raspoređivanju na druga radna mesta starijeg vodnika Marka Kovačevića, te civilnih lica na službi u Vojsci SCG: Ivan Pavlovića, Dejana Pavlovića i Nenada Čosića, inače sina Radomira Čosića. Zbog čega?

Pre svega, Radomira Ćosića nisam smenio, nego sam ga suspendovao. Što je potpuno logično. Desio se tragičan događaj u jednom važnom objektu kojim je on kao oficir komandovao. Vršni se istraga i ne znamo u kom pravcu će ona ići, koga će sve da obuhvati. Prema tome, logično je da se suspenduju ljudi koji bi teoretski mogli da utiču na istragu ukoliko i njih slučajno obuhvati. To je uobičajeno. Zašto bismo mi njega ostavili tamo, pa da neko posle dovede u pitanje istragu. On je kasnije penzionisan ne zbog tog slučaja, nego zbog načina na koji je u javnosti reagovao na suspendaciju. Ovi ostali su takođe suspendovani, a oni nižeg ranga prekomandovani.

Među prekomandovanima je bio i stariji vodnik Marko Kovačević koji je prvi došao na mesto zločina i koji je posvedočio da mu je jedan od dvojice vojnika na samrtni izgovorio ono famozno: "Iznutra, iznutra". U delu javnosti se spekulisalo da je to premeštenje bilo tendenciozno, kao poruka zbog tog svedočenja?

Moram da naglasim jedan važan detalj: te suspendacije, smene, prekomande u to vreme nisu moja nadležnost. Ni Ćosića nisam ja lično suspendovao. To je uradio Generalštab, pošto je Vojska bila pod njihovom komandom. Naravno, ja sam razgovarao sa načelnikom Generalštaba i rekao mu: "Ovaj čovek ne može tamo da ostane, vrši sed istraga." I on je na moju sugestiju doneo odluku. A, što se tiče ovih drugih, ja nisam ni znao za to. To je bila stvar Generalštaba.

Bili ste ministar odbrane u vreme kad je Vojska SCG izgubila dvojicu vojnika. Nezavisna komisija i eksperti iz SAD i Nemačke utvrdili su da su vojnici ubijeni. Da li mislite da je trebalo da snosite neku odgovornost ili makar da podnesete ostavku?

Nisam razmišljao o podnošenju ostavke, evo i zašto: Vojska je bila pod komandom načelnika Generalštaba. Ako je trebalo tražiti nečiju ostavku onda je to trebalo tražiti od načelnika kome se to desilo. Ali, načelnik je bio Branko Krga. Izuzetan vojnik, častan čovek, veliki stručnjak koji je mnogo pomogao u reformi Vojske. Nije zasluživao da bude smenjen. Na kraju krajeva, nije ni on direktno odgovoran, trebalo je po liniji komandovanja utvrditi kako je do toga došlo. Zato kažem, moralo je da se ovo istraži do kraja. Očigledno da je propust postojao negde u okviru Generalštaba, u okviru Vojske.

Zar ne mislite da deo odgovornosti za konfuziju u istrazi snosi zvanična istraga. Ipak je ona iznosila različite informacije: najpre da je Milovanović ubio Jakovljevića, potom da je Jakovljević bio povučen i agresivan te da je ubio Milovanovića?

Kad istražni organ izlazi s jednom takvom konstatacijom, šta ja sad treba da kažem – da to nije tačno? Nit' je tačno niti nije tačno. Ali, Generalštab i VBA su morali da istraže dosijee tih ljudi, njihove lekarske nalaze. Vidite, ta pitanja nisu navirala čoveku. Zbog čega neko to tada nije istražio, zašto su svi ćutali, zbog čega i dan-danas svi ćute?

Šta Vi mislite?

To se može smatrati kao zavera, ali moje mišljenje, posle deset godina razmišljanja, je da je neko hteo namerno da baci ljagu na Vojsku. I uspeo je u

Kome je to bilo u interesu?

Pa bilo je onih koji su smatrali da je Vojska činila zločine u ratovima u Hrvatskoj, BiH, na Kosovu...

Taj stav su zastupale uglavnom nevladine organizacije?

Nevladine organizacije, tako je, na kraju krajeva i razni političari iz demokratskih snaga koji su osuđivali Vojsku. Njima je u interesu da to tako ostane. S druge strane, ljudi koji su možda mogli da urade nešto su mislili da je to suviše osetljiva stvar. Je l' možete da mislite šta bi bilo da se utvrdilo da je zaista neka treća osoba van tog objekta ušla unutra i ubila gardiste. Čitav sistem bi se uzdrmao.

S druge strane, postavljam pitanje kako je moguće da neko treće lice da pride i vojniku na straži i da mu otme pušku, a da nema tragova borbe ni otmánja. Na to pitanje niko nije dao odgovor.

Da li vidite neku vezu između svih afera koje se povezuju s Vama i slučaja Topčider?

Ne, to apsolutno nema nikakve veze. Taj slučaj se desio mnogo pre svih sudskih procesa, koji su vezani isključivo za moj sukob sa Mladanom Dinkićem. To i vrapci znaju.

Vuk Tufegdžić, vojni istražni sudija u slučaju Topčider

Preko novina vode rat protiv mene

Kvalifikacije koje su iznesene u procesu protiv mene su neozbiljne • Mesec dana nakon vanrednog događaja, utvrdili smo da nijedno treće lice nije učestvovalo u tome • Otkud još tri rupe? Ko je poslao pogrešnu bluzu na veštačenje? • Šta ako se desi u stambenoj zgradi ubistvo ili samoubistvo. Da li to znači da od svih stanara treba uzeti parafinsku rukavicu? Ovaj propust ja uopšte ne vidim kao propust. Vojna policija je parafinsku rukavicu mogla da uzme od koga je god htela.

Razgovarao: Dušan Komarčević

Vuk Tufegdžić, bivši vojni istražni sudija koji je vodio istragu o smrti gardista u vojnom objektu “Karaš”, poznat je kao najžešći zagovornik teze o međusobnom upucavanu gardista. Ovaj oštri protivnik teorije o trećoj osobi, služeći se i izjavama zbog kojih je na sudu bio optužen za klevetu (prvostepeno i osuđen, dok je u drugom stepenu proces zastareo), u medijima je neretko bio označen kao spiritus movens u zataškavanju istine o Topčideru.

“Mnogi mediji su negativno izveštavali o meni, a gotovo skroz neistinito o samom predmetu. U više navrata sam iznosio svoje mišljenje o predmetu i nemam problem s tim. Očigledno je da neki mediji pišu na zadatu temu i nije im cilj da se dođe do istine”, kaže Tufegdžić u razgovoru za ovo izdanje knjige.

Danas deset godina od slučaja Topčider, da li mislite da se došlo do istine?

Mi smo došli do istine. Ja sam u to uveren. Ne zato što imam razloga da bilo koju stranu zastupam zbog bilo kakvog interesa. Vojni sud u Beogradu, koji je vrlo brzo posle toga ukinut, je do istine došao što uviđajem na licu mesta, što veštačenjima koja su posle sprovedena. Ta istina i danas ničim nije dovedena u pitanje. Mi smo nekoliko dana nakon tog događaja utvrdili da u objektu niko nije nepozvan boravio. Mesec dana nakon vanrednog događaja, utvrdili smo da nijedno treće lice nije učestvovalo u tome. To smo i izneli javnosti i zbog toga

smo bili izloženi kritikama. Postoje sigurno razlozi zbog kojih je trebalo urušiti istinu koju smo mi utvrdili.

Postojali su razlozi zbog čega je trebalo ugasiti i vojno pravosuđe, a svedoci smo i toga šta se desilo kasnije i sa Vojskom u celosti, na koji je broj ona svadena i koja je kasnije bila njena uloga u društvu.

Drugim rečima, ja i danas mislim isto ono što sam mislio i nakon mesec dana od izlaska na lice mesta u objekat "Karaš". To mislim ne zbog toga što imam bilo kakav interes, već je to moje mišljenje zasnovano na dokazima, trgovima, veštačenjima. Priče rekla-kazala me ne zanimaju, jer se iz njih ne može izvući nikakav zaključak. U pogibiji dvojice gardista nije učestvovalo treće lice.

To su, međutim, osporili i američki FBI i institut u Mičigenu?

Pogledajte ta dva veštačenja i nigde nećete naći to.

U izveštaju FBI se navodi da je vojnik Jakovljević ubijen sa razdaljine od 3,3 metra, a da njegovoj odeći nema tragova olova što isključuje mogućnost da se radi o samoubistvu.

Voleo bih da mi kažete gde ste to našli?

To je informacija koju su preneli mediji.

Mediji su opet preneli neistinu. Pogledajte izveštaj, u njemu to ne piše. Kada je veštak Kasper veštačio bluzu vojnika Jakovljevića utvrdio je da na njoj postoji šest probojnih rupa. Mene zanima, koju bluzu je veštak Kasper veštačio? Na bluzi vojnika Jakovljevića postoje samo tri rupe, jer postoje tri ulaza u telo, dva izlaza i dva izlaza u sedalnom predelu, a ne kroz bluzu.

I jedan je ustrel, što znači da je metak ušao, a nije izašao. Otkud još tri rupe? Ko je poslao pogrešnu bluzu?

Što se drugog dela njegovog veštačenja tiče, on govori da postoji prislon na opasaču. Nigde nije rekao da su hici ispaljeni sa udaljenosti od preko tri metra. On je govorio o krajnjoj udaljenosti s koje se moglo pucati. Zbog toga što barutne čestice toliko putuju. To će Vam svaki veštak objasniti. Čak su i punomoćnici porodica bili nezadovoljni rezultatima veštačenja, da bi se vrlo brzo to u medijima okrenulo.

Što se tiče veštaka Ljubiše Dragovića, on je svoj nalaz stavio na dve strane. On tu, između ostalog, kaže jednu stvar, zaključujući šta je bilo: "U skladu

sa opštim principima medikolegalnog istraživanja usmrćenja dvojice vojnika Jakovljevića i Milovanovića, smatraju se za ubistva dokle god se ne dokaže suprotno. Dakle, moje mišljenje je da je obojicu vojnika lišio života neko treći, dokle god se ne nađu neoborivi dokazi koji bi ukazali na suprotno.” Pa, šta nam je trebao veštak da nam kaže – ja mislim da je ubistvo dok vi ne dokažete drugačije. Pa, valjda njegovo mišljenje treba da bude zasnovano na nauci i da kaže – to je tako i tako.

Dalje, veštak Dragović se zahvaljuje jednom veštaku iz takozvane nezavisne komisije koji mu je dostavljao određena dokumeta i s kojim je bio u komunikaciji. To je apsolutno s pozicije zakona i pravila struke nedozvoljeno. Veštak može komunicirati isključivo preko suda. Niko mu ništa ne može dostavljati, ni od koga ništa ne može preuzimati, ni sa kim ne sme razgovarati, a naročito ne sa zainteresovanom stranom. I onda ovaj nalaz treba smatrati ozbiljnim!

Zbog čega nisu uzete parafinske rukavice od svih ljudi koji su se zatekli u objektu?

Po mom dolasku na lice mesta, zatekao sam telo jednog mrtvog vojnika, pripadnike Vojne policije i rečeno mi je da je pod nerazjašnjenim okolnostima jedan vojnik stradao, a da je drugi ranjen i prebačen na VMA. To je prva informacija koju dobijam na licu mesta. Odmah sam naložio policiji da preduzme sve radnje i mere radi rasvetljavanja svih okolnosti pod kojima je došlo do smrti. Policija je krenula da radi svoj deo posla. Ja sam, kao istražni sudija, počeo da se bavim svojim delom posla, a to je uviđaj. Znam da su parafinski testovi uzeti od više zaposlenih u tom objektu. Znam isto da nisu uzeti od svih. Ali, iskreno, nikada se od svih ljudi ne uzimaju ti testovi, već samo od onih za koje postoji delić sumnje da su povezani s tim događajem.

Šta ako se desi u stambenoj zgradi ubistvo ili samoubistvo. Da li to znači da od svih stanara treba uzeti parafinsku rukavicu? Ovaj propust ja uopšte ne vidim kao propust. Vojna policija je parafinsku rukavicu mogla da uzme od koga je god htela. Oni su uzeli od lica koji su imali neki kontakt sa licem mesta koje je udaljeno oko 200-300 metara od objekta gde su zaposleni. Po toj logici je Vojna policija mogla da izađe napolje na ulicu i da uzima parafinske rukavice od prolaznika.

Ta je primedba navedena samo da bi se pojačalo brojno stanje nekih navodnih propusta. Ona nema suštinski značaj, nego se navodi kao, eto propustili su da urade to.

Da li smatrate da je propust to što nije urađen parafinski test na Nenadu Ćosiću, koji je nedugo potom i pušten da letuje u inostranstvo?

Ja ne znam zašto su oni tog čoveka i njegovog oca (Radomir Ćosić, tadašnji komandant Gardijske brigade, prim. D.K.) stavili na stub srama. Tog Nenada Ćosića niti poznajem niti sam čuo za njega ikada do ovog predmeta. On je bio jedan od zaposlenih u tom objektu. Kad se to dešavalo, on je pomagao da se ranjeni vojnik stavi na sanitetsko vozilo i odvede na VMA. Ja tada kad sam došao nisam znao ni da on postoji. Zbog čega nije uzet parafinski test? Ja kao istražni sudija nisam ni mogao niti znao pa da kažem policiji – uzmite od ovoga ili onoga. Ja sam im rekao da urade sve što treba da urade. Oni nisu uzeli verovatno zato što su smatrali da Ćosić nema nikakve veze sa pucanjem, oni su to ocenili na licu mesta i u tome su apsolutno slobodni.

Što se tiče Ćosićeveg odlaska na odmor – pobogu, kakve to veze ima s bilo čim. On nikad nije bio osumnjičen, nikada nije postojala ni indicija da je bilo razloga da im naudi. Osim toga, njegov otac je komandant Gardijske brigade, koji je odmah smenjen posle toga. Pa da li neko normalan može da pomisli da bi sin ocu napravio tako nešto.

Nenad Ćosić je bio lice kriminogenog profila, povezivan je bio sa švercom...

Kao advokat i viši sudija, ja uopšte ne znam šta to znači. Neko može biti osuđivan ili neosuđivan. Ako je neosuđivan, apsolutno je nevin. Ja ne znam da je on osuđivan. Niti uopšte znam ko je taj čovek. Ja sam tog čoveka jednom video kad sam uzimao iskaz od njega prilikom sprovođenja istražnih radnji. Pojima nemam ko je. Tako da ja u odnosu na njega nikakava saznanja u smislu bavljenja kriminalom nemam.

Što se tiče ovog objekta, ovo je bio najobezbeđeniji objekat u državi. U njemu je skoro 100 posto zaposlenih bilo ili u VBA ili su bili saradnici VBA. Da muva sleti u taj objekat, to bi znao direktor VBA. Znači, Ćosić da švercuje nešto – to je smešna tvrdnja.

Zašto nije urađena analiza papilarnih linija, baš kao ni DNK analiza?

Kad sam došao na lice mesta, shvatio sam da je predmet ozbiljan i da će biti dosta posla. Pozvao sam veštaka balističara magistra Vladu Kostića, dakle stručno lice, da mi pomogne u vršenju uvidaja. On je došao i sa njim sam radio stvari koje su pitanje balistike, nauke koju ja mogu da znam kao sudija,

ali treba da ih verifikuje neko iz nauke. Veštak balističar je pregledao puške, na licu mesta utvrdio da je pucano iz njih, određene čaure je pogledao na licu mesta. Na moje pitanje: da uradimo skidanje papilarnih linija sa pušaka, on mi je savetovao da je to nemoguće uraditi. Nedvosmisleno je utvrđeno da su puške sa lica mesta uzimane od strane drugih lica, da su nošene do objekta, držane tamo i da su odatle vraćane na lice mesta pre nego što je došla uviđajna ekipa. Druga stvar: kako mi je on objasnio, puške su bile premazane tankim uljnim filmom koji onemogućava zadržavanje papilarnih linija. Veštak Kostić mi je decidno rekao da ne postoji nikakva mogućnost, da ćemo samo izgubiti vreme. To je čovek tvrdio, to i dan-danas tvrdi. Ja sam posle toga pogledao literaturu i tamo sam potvrdio da je gotovo nemoguće skinuti tragove papilarnih linija sa oružja, naročito kada postoji taj tanki uljni film koji razgrađuje tragove i kad su puške, naravno, uzimane od strane drugih lica. One su uzimane i znamo i zbog čega – ljudi koji su došli na lice mesta nisu znali šta da rade s puškama.

Što se tiče DNK, drago mi je da je ta nezavisna komisija uradila analize DNK. Apsolutno mi je bilo jasno i tada da ta analiza ništa ne može dokazati, jer DNK je kontaminirana usled uzimanja puške od strane drugih lica. Ikao sam pretpostavljao da se time ništa ne može saznati, uradio bih to da sam imao mogućnost. To je bila 2004. godina, u Nacionalnom kriminalističko-tehničkom centru. Tada je DNK analize radio Institut sudske medicine u Beogradu. Moj predsednik suda i sudije, među kojima sam i ja, imali smo ogroman problem s njima zbog toga što nijedno veštačenje, nijednu analizu nisu hteli da nam urade ako im se prethodno ne uplati.

Po vojnim propisima, nikad se ništa nije moglo platiti unapred. To smo bili dovedeni do šah-mat pozicije i bila je doneta odluka da je ne radimo.

Tu analizu je nakon toga uradila takozvana nezavisna komisija, ali ona nije dala nikakav rezultat.

Ta analiza je rađena nakon što su puške poslate na balističko veštačenje. Time su uništeni tragovi?

Balističkim veštačenjem se ispaljuju projektili iz pušaka i utvrđuje se da li su to ti projektili. Na taj način se ne mogu uništiti DNK profili. Balistička veštačenja su rađena od strane vrhunskih veštaka u laboratoriji MUP Srbije. Dakle, nema veze s Vojskom. Ljudi su to radili u rukavicama.

Znači, nemoguće je DNK uništiti na taj način. Tvrdnja da smo mi to uništili apsolutno ne stoji.

Zašto nije data naredba da se ispita ulaz u hodnik koji vodi do vile Mir?

Lice mesta na kojem se to desilo je jedna ledina u šumi, u okviru kruga u kojem se nalazi objekat “Karaš”. Unutrašnjost tog objekta predstavljala je državnu tajnu. To je bilo istureno komandno mesto i u njega je mogao ući samo onaj ko je imao izričito odobrenje najviših državnih vlasti za to. Kad sam došao na uviđaj, najpre nisam ni znao za to. U toku uviđaja su mi rekli za taj objekat, ali da bih mogao da uđem u taj objekat ja sam morao tražiti odobrenje od tadašnjeg predsednika državne zajednice i Skupštine državne zajednice. Objasnjeno mi je da će to trajati sigurno nekoliko dana. Šta ću ja tamo za nekoliko dana, šta bih tada ustanovio? Pretpostavljam ništa, jer ako je neko nešto hteo da uradi on bi to uradio za to vreme. A, tvrdim da niko ništa nije uradio.

Međutim, zatražio sam od Vojne policije da sve ulaze i izlaze vezane za taj objekat pregleda, fotografiše i napravi skicu toga. Oni su to uradili. Na fotografijama se jasno vidi da osim glavnog ulaza u objekat, gde ulaze zaposleni, nijedan drugi ulaz niti izlaz nije korišćen dugo vremena. To nije korišćeno od bombardovanja '99, tako kažu ljudi koji rade tamo.

Tako da, te priče da je nekoga bilo u objektu, da su bili haški optuženici – to su samo izmišljotine tvorca “trećeg lica” koji nisu znali kako da opravdaju to što su tvrdili da je vojnike neko treći ubio. Osim toga, prvo je išlo da je vojnike ubilo Mladićevo obezbeđenje, posle trgovci cigaretama, pa trgovci akciznim markicama, čak i trgovci drogom.

Zbog čega nisu saslušani stanari iz susdenih zgrada?

To je laž! Vojna policija i VBA su saslušali na desetine lica. Ne samo stanare zgrada, nego i zaposlene u prodavnicama koje se nalaze u širem luku oko objekta. I postoje službene beleške.

Niko ništa nije video. Znaite kako, to se dešava u šumi. Poneko je čuo nešto, to odzvanja, ali niko ništa nije video.

A ja pitam – zašto oni iz nezavisne komisije to nisu uradili.

Da li su tog dana, tokom uviđaja, pregledana vozila koja su zatečena u objektu? Među njima je bilo i neregistrovano vozilo?

Uviđaj se radi na licu mesta. Vozila su se nalazila na parking u kod ulaza. Moj posao, kao istražnog sudije, nije da to radim. Moj posao je lice mesta, gde utvrđujem tragove i zajedno s policijom sarađujem. Policija je pregledala vozila.

I to neregistrovano. Pa šta ako je neregistrovano! Verovatno i u mojoj ulici ima neregistrovanih vozila, da li znači da su iz kriminala. To vozilo je bilo tu sa odobrenjem šefa tog objekta. Ono je pregledano. Bio je tu i stražar.

Jedna od kritika je da ste prosejali zemlju s mesta zločina i da su time uništeni eventualni tragovi, kao i konfiguracija terena?

Prosejavanje terena je jedna od kriminalističkih radnji, to nauče i studenti Pravnog fakulteta. To se radi da bi se našli projektili koji su uleteli u zemlju. Mi smo pregledali teren i detektorima koje je imala Vojna policija. Nismo mogli to da nađemo. Utvrđeno je da ima projektila u zemljištu. Vojnim ašovčićima je kopana zemlja i prosejavana. Sve što je nađeno, svaki projektil, odmah je ucertano na skicu lica mesta. Na taj način smo pronašli nekoliko projektila i doprineli utvrđivanju toga šta se stvarno desilo.

Oni koji tvrde da smo uništili tragove, neka kažu koje smo tragove uništili; da smo narušili konfiguraciju – pa nije tu utovarivač kopao. Dalje, konfiguracija i samo lice mesta su fiksirani i fotografijom što je urađeno na samom uviđaju. Ako neko hoće da vrati konfiguraciju, slobodno može da je vrati.

U tom prosejavanju je pronađeno 14 čaura. Zašto ste samo 11 poslali na balističku analizu?

Sve je poslato na balističku analizu. Ti koji tvrde da nije poslato sve su se malo prebrojali. Isto kao što su se prebrojali sa brojem okvira za puške. S tim što su neke od tih čaura nađene i kasnije, a ne prvog dana uviđaja. Ja sam naredio policiji da nastavi da traži. Sve su poslate i utvrđeno je da su sva zrna ispaljena iz njihovih pušaka.

Zašto su se vaši veštaci protivili ponovnoj ekshumaciji tela gardista?

Veštak obducent Ivica Milosavljević, koji je obdukovao tela na VMA i koji je imao najviše iskustva, mi je rekao: “Ovo što traže je glupost. Sve što je trebalo da se uradi je urađeno. Tvoja je odluka kako ćeš postupiti.” Bez moje naredbe kao postupajućeg sudije nisu mogli da urade ekshumaciju. Ja ništa nisam imao da krijem. Još uvek sam verovao da će nam to pomoći da utvrdimo istinu, da im neće biti cilj da napadaju svaku našu radnju. Ja i danas smatram da su naši veštaci uradili odličan posao. Oni su čak rentgenski snimili tela pokojnih vojnika i na tom snimku se vide zrna. Da to nismo uradili, mogli bi reći da smo podmetnuli i ta zrna.

Vaša istraga je najpre tvrdila da je Milovanović ubio Jakovljevića, da biste kasnije tvrdili nešto sasvim suprotno?

To nije tačno. Kad smo sve utvrdili, izašli smo u javnost sa konačnom verzijom. I ta konačna verzija je do danas našla. Niko od mojih saradnika to nije tvrdio. Vojska je ogroman sistem. Možda je to neko negde rekao i čuo sam za to, ali ja znam da mi to nismo rekli.

Zašto ste diskreditovali gardiste? Tvrđili ste za Jakovljevića da je bio agresivan, da je bio vojnik druge klase, pojavile su se priče da su vojnici bili u homoerotskom odnosu...

Nađite mi bilo šta gde sam rekao tako nešto. To je apsolutna neistina. Ono što se pojavilo iz Vojnog odseka je nesporno, sve je to u dokumentaciji. Jedan od vojnika nije trebalo da bude tu i to je činjenica. Vojna policija je pribavila tu dokumentaciju i ona postoji u predmetu. To je nesporno. Ne može se ta dokumentacija falsifikovati niji je bilo ko imao nameru da sa njom špekuliše.

Ipak, porodice žrtava su u više navrata upozoravale da se Vojska raspituje po njihovim mestima, da prikuplja informacije i da to radi na vrlo tendenciozan način?

Čekajte, zameraju s jedne strane što nismo radili ovo i ono, a sad zameraju što su radili ovo i ono. Pa ljudi su morali zaokružiti istragu. Kao istražni sudija ja sam njima naredio da preduzmu sve što je zakonom dozvoljeno da utvrde šta je bilo. Ljudi su tako i radili. Znači, ispitivali su sve okolnosti vezane za život vojnika, za njihovu regrutaciju i boravak u vojsci. Ne vidim šta je tu sporno. Ko se plaši što je to utvrđivano? Iz tih stvari se mnoge stvari mogu videti, na koje ja neću da ukazujem, jer bi se mogli protumačiti kao da ja želim da vredam porodice i vojnike.

Priznaćete da nije prijatno kada neko izađe u javnost sa informacijom da je majaka jednog od dvojice vojnika koristila “bensedin” na recept...

Apsolutno se slažem, ali niko od mojih ljudi nije izašao sa tim, niti sam ja to rekao.

Zbog čega ste vredali veštakinju Ivanku Baralić, što je kasnije i sudski utvrđeno?

Čekajte, da li se sudski ispostavilo da sam ja kriv?

Prvi opštinski sud je doneo tu presudu, ali je slučaj na drugom stepenu zastareo.

Ako je nešto zastarelo, to znači da niko nije kriv zbog toga. Ja nisam nikog vredao. Ako Vas zanima lik i delo Ivanke Baralić sami utvrdite da li je to što

sam rekao neistina. Ivanka Baralić nema apsolutno veze sa smrću gardista.

Ona je bila u komisiji koja je u slučaju Topčider došla do nekih drugih zaključaka, a Vi ste tu izjavu, zbog koje ste završili na sudu, rekli u kontekstu istrage o Topčideru. Dakle, to je bio Vaš način da diskreditujete komisiju.

Vi očigledno ne znate da se ta komisija raspala pre nego što je počela da radi. Najstručniji čovek u njoj je bio doktor pravnih nauka Jovan Buturović, nekadašnji sudija Vrhovnog suda. Posle 20 dana je napisao pismo Maroviću i požalio mu se na rad te komisije. Rekao je da u tome neće da učestvuje i izašao. To je što se tiče političkog dela komisije.

Što se tiče stručnog dela – i on se raspao. Veštaci koje je angažovao Vojni sud su jednoglasno doneli svoje nalaze i mišljenje. Veštaci koje je angažovala ta takozvana nezavisna komisija su se razjedinili tako što su balističari Kunjadić i Busarčević izdvojili svoj glas i rekli to nije bilo tako.

A što se tiče Ivanke Baralić, sve što Vas zanima možete dobiti na Medicinskom fakultetu.

Da li mislite da ste istupajući na ovaj način dali povoda javnosti da misli kako se služite jezikom diskvalifikacija u stilu obaveštajnih službi?

Ja sam uveren da u ovom predmetu dobrim delom ima rada obaveštajne službe. Jer on je dobro poslužio različitim interesima za prvo, ukidanje vojnog pravosuđa koje je bilo tm u oku jednom dobrom delu političara koji su tada bili aktuelni i moćni, a kasnije i za urušavanje Vojske.

Nikoga nisam namerno hteo ni da uvredim, povredim niti da oklevetam. Smetalo mi je izričito negiranje onoga što smo mi uradili i prikazivanje ove nesreće po svaku cenu ubistvom, kao i uvođenje nekog trećeg lica bez ijednog dokaza.

Razmislite, da li je moguće da dvojicu vojnika, za koje je utvrđeno da su pucali, neko treći razoruža, uzima im puške i ubija ih. I to na način da jednog od vojnika ostavi u životu još dva sata, kada umire od iskrvavljena na VMA. Ako se neko ubija, on se ubija na način da se – uličnim žargonom – “overava” u glavu ili srce. Ovde toga nema. Ljudi koji su zastupali stav da je ovde treće lice nisu ponudili nijedan dokaz.

Trenutno se protiv Vas vodi postupak za loše vođenje istrage o slučaju Topčider. Terete Vas za kršenje zakona, zloupotrebu službenog položaja i falsifikovanje službene isprave. Da li očekujete da će i taj slučaj zastareti, kao i tužba koju je protiv Vas vodila Ivanka Baralić?

Ja sam danas (24. septembar, prim. D.K.) imao pretres o tom predmetu. Danas se gospoda nisu pojavila, kao što se nisu pojavili ni prošli put. Oni, a naročito punomoćnik, preko novina vode rat protiv mene. U Sudu, ne. Iz samih kvalifikacija koje ste izneli svaki iole iskusan pravnik će shvatiti neozbiljnost, jer sudija ne može odgovarati za krivična dela u sticanju, ni za kršenje zakona od strane sudije niti za zloupotrebu službenog položaja. Da bi se za to krivično delo moglo odgovarati potreban je direktan umišljaj. A, da bi uopšte moglo da se krene s tim, potrebno je dokazati da je vojnika neko ubio, a da sam ja kao sudija sa svojim ljudima štitio toga ko ih je ubio. Neverovatno, da ne kažem bolesno, da advokat to može da sroči.

Jesam li ja kriv što će to zastariti? Što im je trebalo osam godina da podnesu optužni predlog, šta su čekali? I posle toga je od strane postupajuće sudije traženo od njih da nekoliko puta urede optužni predlog, jer ga nisu znali napisati. Onda, ni jednog svedoka nisu stavili u tom optužnom predlogu. Predložili su da se kao dokaz izvede izveštaj Kaspera iz FBI, Dragovićevo veštačenje i izveštaj nezavisne komisije koji kaže u svom zaključku da postoje neslaganja između onoga što smo utvrdili mi i oni.

Vladimir Vukčević, tužilac za ratne zločine

Neka lica u Topčideru bila su povezana sa haškim beguncima

U trenutku ubistva vojnika Ratko Mladić je bio u jednom stanu na Novom Beogradu. To je prilikom rekonstrukcije njegovog kretanja, koje smo radili sa predstavnicima Haškog tribunala, nedvosmisleno utvrđeno. Dakle, ako je bio na Novom Beogradu, u stanu, nije mogao biti na Topčideru u kasarni u trenutku ubistva vojnika.

O svim saznanjima o slučaju Topčider i ubistvu gardista Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića Tužilaštvo za ratne zločine obavestilo je „ostatak pravosuđa“ kako kažete. O našim saznanjima obavestili smo i javnost. Tužilaštvo za ratne zločine nema procesnu ulogu u slučaju Topčider. Imali smo potrebu da porodicama žrtava i njihovim braniocima pojasnimo neke detalje do kojih smo došli u akciji lociranja i hapšenja haških begunaca, pre svih Ratka Mladića, ističe Vladimir Vukčević, tužilac za ratne zločine, odgovarajući na pitanje da li je Tužilaštvo dalo ostatku pravosuđa sve potrebne podatke u vezi s ubistvom gardista na Topčider, imajući u vidu da je je deset godina nakon ubistva slučaj Topčider u pretkrivičnom postupku.

Analizom kretanja Ratka Mladića, njegovih pronađenih dnevnika, kao i analiziranjem kretanja njegovih jataka, nije pronađen nijedan dokaz da je on u vreme ubistva gardista bio u kasarni na Topčideru, saopštilo je Tužilaštvo krajem septembra 2011 . U vezi sa anonimnim pismom dostavljenom porodicama ubijenih, polovinom jula 2012. Vi kao glavni tužilac za ratne zločine Srbije dodali ste da “saznanja Tužilaštva o ubistvu Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića ne vode u tom pravcu”. U kom su pravcu vodila saznanja o kretanju Ratka Mladića?

- U trenutku ubistva vojnika Ratko Mladić je bio u jednom stanu na Novom Beogradu. To je prilikom rekonstrukcije njegovog kretanja, koje smo radili sa predstavnicima Haškog tribunala, nedvosmisleno utvrđeno. Dakle, ako je bio na Novom Beogradu, u stanu, nije mogao biti na Topčideru u kasarni u trenutku ubistva vojnika.

Da li ste sigurni u to da ništa u slučaju Topčider ne ukazuje na njegovu povezanost sa bilo kakvim ratnim zločinima?

- Rekao bih da se radi o drugim stvarima, a ne o ratnim zločinima. Neka lica u Topčideru bila su povezana sa haškim beguncima, tako da potpuno razumemo traumom porodica žrtava, s obzirom na to da je uviđaj, pa potom javna predstava na TV stanicama, potpuno iskrivila sliku događaja koji je rekonstruisala kasnije nezavisna komisija.

Begunac koji je Srbiju mnogo koštao	7
Poslednje žrtve Srbije i Ratka Mladića ?	11
Hronologija topčiderskog zločina	15
Ustavni sud i rupe u istrazi	23
Savić: Podzemni grad i nadzemne spletke	25
Todorović: Nisu saslušani Ljajić i Vukčević	29
Mog Dragana i Dražena Milovanovića ubili su Mladićeви ljudi	31
Naša deca su videla Mladića, druge begunce ili kriminal	35
Batić: Sramna istraga za anale srpskog pravosuđa	36
Tadić: Nemam vremena	40
Davinić: Zavera protiv Vojske	41
Tufegdžić: Preko novina vode rat protiv mene	49
Vukčević: Neka lica u Topčideru bila su povezana sa haškim beguncima	59

CIP

